

POLSKA

P. K. O. 19.119.

PISMO CODZIENNE

Pren. mies. 4,50

REDAKCJA:
Warszawa, Krak. Przedm. 71
Redaktor naczelny. 705-01
Sekretariat red. . . 705-04
" . . . nocna . . . 503-59

ADMINISTRACJA:
Krak. Przedm. 71,
Dyrekcja i ogłoszenia 690-67
i renumerata . . . 690-76
Aktywizacja . . . 705-03

LISTOPAD
20
CZWARTEK
Sw. Feliksa
Wschód . . . 7 m. 03
Zachód . . . 15 m. 41
Rok II. Nr. 318

KTO BĘDZIE MARSZAŁKIEM SEJMU?

SŁAWEK, CAR, CZY JAN PIŁSUDSKI?

Przedmiotem rozmów w kołach politycznych jest pytanie, kogo obóz rządowy wyznaczy na Marszałka przyszłego Sejmu. Wymieniane są kandydatury pp. Sławka, Cara, Świtalskiego i Jana Piłsudskiego. Wedle jednego z pism wieczornych p. Sławek miałby być Marszałkiem nie Sejmu ale Senatu, wiadomość ta jednak nie wygląda wiarygodnie. Godność Marszałka Senatu, już poprzedniej kadencji dość zlekceważona przez B.B., który rozporządzając poważniejszymi kandydaturami, wprowadził na fotel marszałkowski p. Szymańskiego, w nowym Senacie będzie jeszcze łatwiejsza do piastowania niż była dotąd. Nato-

miast należyte obsadzenie stanowiska Marszałka Sejmu będzie miało ogromną wagę dla obozu rządowego, gdyż opozycja, jakkolwiek w mniejszości liczebnej, będzie jednak w nowym Sejmie przeciwnikiem bardzo niebezpiecznym — i powierzenie marszałkowskiego stanowiska komuś niedorastającemu do tego zadania mogłoby silnie się odbić na rządowej większości. Dlatego najprawdopodobniej utrzyma się ostatecznie kandydatura p. Sławka.

Co do opozycji, to demonstracyjny Centrolew wysunie wniosek o ponowny wybór Marszałkiem p. Daszyńskiego.

OFICJALNE WYNIKI

Podział mandatów z list państwowych

Okręgowe komisje wyborcze zgodnie z ordynacją wyborczą muszą do środy, dnia 19-go b.m. wieczorem ustalić ostatecznie wynik głosowania w wyborach do sejmu, — a następnie skutecznie podział mandatów pomiędzy poszczególne listy.

Komisje okręgowe wyślą następnie protokoły ze swoich czynności do Generalnego Komisarza Wyborczego.

Posiedzenie Państwowej Komisji Wyborczej, celem podziału mandatów z list państwowych odbędzie się po nadejściu do Warszawy protokołów ze wszystkich 64 okręgowych komisji wyborczych, a więc w piątek, lub najpóźniej w sobotę bieżącego tygodnia.

Natomiast po ogłoszeniu przez przewodniczących okręgowych komisji wyborczych wyników głosowania posłowie mogą podjąć w komisjach okręgowych listy wiarygodne, stwierdzające wybór ich do sejmu.

O los

Uwięzionych posłów

Drugą sprawą, która zaraz po otwarciu Sejmu będzie tematem rozpraw, jest sprawa więźniów brzeskich. Ze strony Centrolewu postawiony zostanie wniosek o natychmiastowe uwolnienie tych z pośród nich, którzy obrani zostali posłami, po stronie jednak obozu rządowego istnieje nietylko zamiar odrzucenia tego wniosku, ale pojawiła się tam także myśl, aby uwięzionych w Brześciu posłów wydać sądom nawet nie czekając na urzędowy wniosek w tej sprawie.

Posłami, którzy wchodzi tu w rachubę, są Korfanty z Ch. D., Witos i Kiernik z Piasta, Liberman, Barlicki i Ciołkosz (a prawdopodobnie także Dubois) z P.P.S. Poza tymi sześcioma względnie siedmioma, uwięzionymi w Brześciu, znajduje się jeszcze w innych więzieniach 10 posłów opozycji: Lewandowski ze Str. Nar., Smoła z Wyzwolenia, Pawłowski i Wrona ze Str. Chł., Krzciuk z Piasta oraz Ukraińcy — Baran, Celewicz, Kuzik, Lewicki i Terszakowce.

KOMISJA ROZBROJENIOWA

INCYDENT Z LITWINOWEM — SPRAWA ŁODZI PODWODNYCH

Genewa 18 listopada. Na dzisiejszym posiedzeniu przygotowanej przez komisję rozbrojeniową delegat sowiecki Litwinow wystąpił przeciwko Francji, żądając zwrotu okrętów rosyjskich, które w swoim czasie użyte były do transportowania wojsk generała Wrangla i które obecnie znajdują się w portach francuskich. Przewodniczący konferencji przerwał przemówienie Litwinowa, oświadczając, iż sprawa, którą on porusza nie pozostaje w związku ze sprawami omawianymi na konferencji.

Delegaci Hiszpanji i Szwecji, jako państw posiadających małe floty wojenne zażądały, aby w przyszłej konwencji morskiej zagwarantowana była swoboda bu-

dowy łodzi podwodnych w granicach ogólnego tonażu przyznanego danemu państwu, jak również możliwość przenoszenia tonażu z jednej kategorii okrętów wojennych do innej.

Wniosek ten sprzeciwili się delegaci Anglii i St. Zjedn., Konferencja wybrała następnie podkomisję pod przewodnictwem Politisa, która ma przedstawić plenum komisji przygotowanej nowe wnioski.

DEMORALIZACJA

Brak kierownictwa technicznego

Ryga, 19 listopada. — „Komsomolskaja Prawda” ogłasza szereg wiadomości o szerzącej się demoralizacji w przemyśle sowieckim. Wskutek braku odpowiedniego kierownictwa technicznego robotnicy psują cenne maszyny i urządzenia fabryczne. W Leningradzie w fabryce traktorów w miesiącu październiku wydarzyło się 150 wypadków ze psucia maszyn, przyczem fabryka poniosła z tego powodu przeszło milion rubli straty.

Lewin aresztowany

Bankier, lotnik, fałszerz

Wiedeń, 19 listopada. W Sommeringu aresztowany został bankier amerykański, Lewin, znany z lotu nad oceanem Atlantyckim, który odbył z lotnikiem Chamberlinem. Przyczyny aresztowania nie są jeszcze dokładnie znane. Dzienniki podają w sensacyjnej formie pogłoskę, jakoby Lewin został aresztowany pod zarzutem fałszowania pieniędzy. Aresztowany bankier zaprzecza temu, oświadczając, iż przystąpił on do pewnego konsorcjum, które zamierzało założyć dom gry w Biarritz i przybył do Wiednia, aby zamówić 100 tysięcy żetonów, które miały być używane podczas gry.

Kuśnierz

A. Ucieszyński

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres kuśnierstwa z własnych i powierzonych towarów, p/ę ostatnich modeli.

Robota solidna — punktualna
Warszawa — Mokotowska 52
telefon 643-87

Firma egzystuje od 1918 r.

ZAMORDOWANIE

Wachmistrza straży granicznej

W lesie granicznym, w pobliżu Filipowa patrol K. O. P. znalazł zwłoki zamordowanego mężczyzny, ukryte pod mchem. W pobliżu zwłok znaleziono mundur wojskowy, który prawdopodobnie należał do zamordowanego. Z dokumentów znalezionych ustalono, że są to zwłoki wachmistrza straży granicznej, Andrzeja Poralskiego, który w dniu 10-ym b.m. zaginął.

W krytycznym dniu, jak stwierdzono, wachmistrz Poralski wyszedł na lustrację odcinka granicznego i więcej nie powrócił. Wszczęte dochodzenia narazie nie dały żadnego wyniku. Władze prowadzą w dalszym ciągu śledztwo mające na celu ujawnienie winnych zagadkowego morderstwa.

PRZEWODNICTWO

Na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Sejmu

Jak słyhać, przewodnictwo na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Sejmu powierzone ma być, jako jednemu z trzech najstarszych posłów sędziemu działaczowi ludowemu Jakóbowi Bojce który wchodzi do Sejmu z ramienia B.B.W.R.

Posel Bojko przewodniczył na pierwszym posiedzeniu Sejmu w r. 1928. Zgodnie z przepisami regulaminu, przewodniczący pierwszego posiedzenia sejmowego złożył ślubowanie w ręce Prezydenta Rzeczypospolitej, poczem odbierze ślubowanie od wszystkich posłów.

BURKI

podróżne, kurtki Kościuszkowskie. Gotowe nieprzemakalne palta, sportowe, demisezonowe, kurtki gospodarskie nieprzemakalne po 75 zł.; bonzurki, piżamy, szlafroki. Wybór materiałów na zamówienia, wykonanie wykwiłtne Tanio! ale gotówka. Warszawska Spółka Chrześcijańska, ul. Świętojańska 13, sklep vis à vis Katedry.

TELEGRAM

Wskutek obecnego kryzysu ekonomicznego poleca na zamówienie z pierwszorzędnych materiałów garnitury po zł. 150-175 smokingi " " 200 palta jesienne " " 80-100

Robota wykwiłtna. Zakład krawiecki

Maison Chatvienne

Łłomackie 3 m. 9 przy Bielańskiej
Tel. 648-89

Wykonuje się okrycia damskie najmodn. modeli. Ceny rewelacyjnie!

BOROL
ZAPIECZKA OD WPRYMU ZPINEGO WATRU.
PRZECIWI CZERWONOŚCI PEKANIU SKÓRY RAK TWARZY
ZADAC WIEDZIE!

KRAWIEC MESKI
W. Konderka
Warszawa, Wilcza 37, tel. 407-81
Przyjmuję zamówienia z własnych i powierzonych materiałów
Uwaga. Na żądanie wykonuje się w przeciągu 24 godzin.

Usuwa WILGOĆ. Na dziesiątki lat **KONSERWUJE**
CONCO Jedyna długotrwała izolacja **CONCO**

Osuszanie piwnic i zawilgoconych budowli, zabezpieczenie nowych budowli.

Reparacja starych i izolacja nowych dachów, tarasów.

BIURO TECHNICZNE STANKIEWICZ & NOWAK, INŻYNIEROWIE

S-ka z o. o., Warszawa, Żelazna 38. Telefon 304-86.

Izolacje cieplne kotłów i przewodów parowych
najlepszymi patentowanymi środkami krajowych i zagranicznych fabryk
Fachowe i solidne wykonanie 1807

Egzystuje od 1894 r.
MAGAZYN
W. KUCHARSKI
Nowy-Swiat 16
MEBLI
Na RATY

DERMOPHILE
wyrobu Mag. Leona Różyckiego
zdumiewająco usuwa opierzchnięcie i zabez. od odmrożeń. Żądać wszędzie. Skład główny Krakowskie Przedmieście 17 1806

TLENOL-RA
RADIOAKTYWNE ŚRODKI DO ZĘBOW I UST

TRYKOTAŻE pullovery kamizelki, garsonki
i temu podobne poleca **FABRYKA**
HOŻA 35 w podwórzu, **W. MENTZEL**

B. Sommerfeld
Bydgoszcz
Największa Fabryka Pianin w Polsce

Znaczenie i konsekwencje

SKUTKI WYBORCZEJ PORAZKI LEWICY

Gdy ktoś w okresie przedwyborczym czytywał prasę socjalistyczną, mógł łatwo ulec sugestjom mocnego frazesu i uwierzyć, że socjaliści w wyborach zyskują na swoje przedewszystkiem dobro nastroje opozycyjne mas społecznych i że wyjdą z urn wyborczych z poważnymi sukcesami. Efekt frazeologii socjalistycznej, zwłaszcza „cekawistycznej” — był chwilami tak poważny, że n. p. w sferach konserwatywnych nie na żarty utrzymywano, iż liderowane przez magów socjalistycznych hufce wyborcze „centrolewu” będą jedyną siłą poważną, z którą wypadnie walczyć „jedynce”. Stronnictwu Narodowemu uparcie wyznaczano skromną rolę outsider'a w tej walce gigantów, śmiało deprecjonując jego szanse i możliwości.

W tem „nastawieniu” opinii przebiegał zakorzeniony w Polsce oddawna defetystyczny stosunek obozów umiarkowanych do sił i do roli lewicy, a szczególnie do socjalizmu. Jak to w jednym ze swoich wywiadów trafnie przypomniał Marsz. Piłsudski, w Polsce istniał oddawna pewien podświadomy lęk przed lewicą: przyzwyczajono się do uważania socjalizmu za jedną z głównych sił społeczno-politycznych, przyzwyczajono się wierzyć w ich hałaśliwe i buńczuczne enuncjacje, nauczono się wielekroć nawet rezygnować z walki z socjalizmem i demagogią lewicową.

Socjalizm i oparta o niego lewica chłopska umiały wykorzystywać to młodocenne „nastawienie” opinii społecznej. Lokciami rozpychali się na arenie państwowej, terroryzowali myśl krytyczną, rozbiłali opory umiarkowania i rośli w siłę i znaczenie. Opanowali samorządy, kasy chorych, instytucje społeczne; narzucali się w dziedzinie stosunków międzynarodowych; zakażali atmosferę parlamentu, prasy, literatury. W ostatnich latach uzurpowali sobie tytuł przewodnictwa w walce o demokrację, o parlamentarizm, o praworządność. Nimś i znaczenia lewicy rósł tak szybko, że potrafił terroryzować obozy Piasta i NPR-u, a nawet

nieomal i Ch. D-ecji, że zdecydowały się, mimo rozbieżności ideologicznych, wprząc w rydwan „centrolewu” i nieść na swoich grzbietach apetyty rewanzowe PPS-u i demagogów chłopskich.

Wybory ubiegłe zwicznęły — i to po raz pierwszy w dziejach odrodzonego państwa — spekulacje socjalizmu i lewicy. Klęska dotknęła nie tylko „siódemkę”, która przepołowiała się w liczbie mandatów, ale starła także hałaśliwą i natrętą „dwójkę”. Szczególnie właśnie znamieną jest klęska t. zw. frakcji rewolucyjnej FPS-u, w której tliło stałe zarzewie demagogii socjalistycznej z pierwszych lat niepodległości. „Frakcja” przecież operowała na zwiskiem Marsz. Piłsudskiego, usiłując podłożyć pod symbol tego nazwiska wszystkie swoje „hała” w rodzaju świeckiej szkoły, upaństwowienia środków produkcji i t. p. — i przegrała tak gruntownie, że niemal nawet n u n t u s c i a d i s nie przybiegł do redakcji „Przedświtu” z areny walki wyborczej...

PPS. opozycyjna z sześćdziesięciu paru mandatów spadła do 24; zmalował znakomicie klub Str. Chłopskiego, którego skrajnie demagogiczną fizjonomję Czytelnicy nasi znają doskonale; nie do liczyło się objawów dawnej świetności Wyzwolenie. Opozycja lewicowa wyszła przegrana, a cokolwiek możnaby mówić o skutkach i o wpływie represyj czy utrudnień wyborczych, na jakie oboz ten był narażony (z wyjątkiem równie zmiażdżonej „dwójki”) — to jednak trzeba także uznać niezaprzeczalny fakt, że opinia polityczna kraju niewątpliwie wyzwoiliła się w znacznym stopniu z pod szkodliwych a fałszywych sugestyj potęgi i roli so-

cialistycznej radykalnej lewicy. I to jest poważny plus ubiegłych wyborów.

Zrobiony został pierwszy krok, z którym iść muszą konsekwentnie dalsze. W tym zaś celu przede wszystkim trzeba, aby bieg spraw państwowych, gospodarczych i społecznych nastawiony został na trwałą konsolidację elementów umiarkowanych, na twórczą i owocną pracę nad zmianą ustroju, nad ożywieniem życia gospodarczego, nad opanowaniem kwestji mniejszościowej, jednem słowem — nad załatwieniem tych wszystkich spraw, których chaos lub tymczasowość najlepiej sprzyjały szerzeniu się demagogii lewicowej.

POPODPISANIU POŻYCZKI ZAPALCZANEJ

DOCHODY SKARBU PAŃSTWA Z DZIERŻAWY MONOPOLU ZAPALCZANEGO

W związku ze sprawą pożyczki zapalczanej i wydzierżawienia na dalsze 20 lat Państwowego Monopolu Zapalczanego, na specjalną uwagę zasługują dochody, jakie skarbu państwa osiągnął dotychczas z tytułu wydzierżawienia tego monopolu.

W roku 1926/27 wpłata z tego tytułu do skarbu państwa wynosiła 8.878.000 zł., co stanowiło 1,41 proc. ogólnych wpływów z monopolu państwowych, a więc tytoniowego, spirytusowego, solnego, zapalczanego i loterii państwowej. W roku obrachunkowym 1927/28 wpływy te wynosiły 8.608.000 zł., w roku 1928/29 — następuje znaczne podwyższenie dochodów, które wynoszą 11.735.000 zł., a w roku 1929/30 dochody powiększają się jeszcze bardziej, osiągając cyfrę 16.051.000 zł., co stanowi już 1,92 proc. ogólnych dochodów skarbu z monopolów.

W pierwszym półroczu roku obrachunkowego 1930/31 wpływy skarbu z monopolu zapalczanego wynosiły 8.614 tys. zł., co w wyni-

POMORSKA ODPOWIEDŹ
„Kurjer Warsz.” zwraca uwagę na wynik wyborów na Pomorzu, który dał wspaniałą odpowiedź na zachwałę uroszczenia niemieckie do tej ziemi.

Czy w wyborach do Sejmu zwycięża w całym kraju do stronnictwo, czy inne, to są na sze wewnętrzne kłopoty, wewnętrzne troski i niepokoje. Zwy cięstwo Niemców na Pomorzu, gdyby taki fakt zaszedł, to byłby kłopot stanowiska nasze go międzynarodowego. Fakt taki nie tylko nie zaszedł, ale niech świat czempredziej się do wie, że zaszedł fakt najzupełniej odwrotny: na tej ziemi, którą zachłanność niemiecka chce nanowo nam odebrać, ludność w swej całości jest znacznie bardziej rdzenna od ludności nawet stolicy Rzeczypospolitej, bo gdy Warszawa dwa mandaty oddała żywiłowi ob-

cemu, Pomorze wszystkie mandaty zachowało dla Polaków. Nawet, gdy w Wielkopolsce, dzięki niewymiecionym resztkom komisji kolonizacyjnej, sztucznie osadzającej żywił niemiecki na ziemiach polskich zdolano przemycić dwóch, czy trzech posłów niemieckich, — ten „korytarz”, to zagrożone miejsce państwa okazuje się polskiem do rzedzenia.

Umiejmy to tylko ocenić sami i umiejmy wykorzystać na arenie międzynarodowej.

DALSZE PERSPEKTYWY

Sjonistyczny „Nasz Przegląd” wskazuje, że m. in. chodziło w wyborach o stworzenie tej większości, która mogłaby zmienić konstytucję w kierunku plebiscytowej elekcji Prezydenta. Ale

ponieważ rząd ma zgóry zapewnioną większość w nowym Senacie, nie ulega już za dnej wątpliwości, że nawet w razie zaniechania systemu plebiscytowego zachowa on w swym ręku decyzję, co do wyboru Głowy Państwa na dalsze siedmioletnie, to znaczy do roku 1939-go.

Oto wymowa faktów, które przedziej czy później musiałby uświadomić ogół, że władzy zdobytej na ulicy nie obala się przy pomocy kartek wyborczych.

KUŚNIERZ SŁ. SYTA

przyjmuje wszelką robotę w zakresie kuśnierstwa wchodzącą. Przetrasowanie futer damskich, męskich i dziecięcych podług najnowszych fasonów. Obstalunki z własnych i powierzonych materiałów i futer.

Warszawa, Krucza Nr. 2 róg Pięknej

Fabryka Luster Kaczorek i Chęciński

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Hoża 41, tel. 711-52

Lustra galant., meblowe, szyby lagrowe, lustrzane. Przedsięb. Robót Szklarskich. Lustra reklamowe

FABRYKA

TRYKOTAŻY

A. SZULDINER

Warszawa Rymarska 18

poleca w sezonie jesienno-zimowym swe wykwintne wyroby dla pań, panów i dzieci.

CENY FABRYCZNE 1747

Reperacja

słuchawek, głośników, patefonów, aparatów radiowych, fotograficznych, srebrzenie i odnawianie platerów, zakładanie anten. Ceny konkurencyjne. Wykonanie solidne, punktualne. **Dreher „Fortuna”** Warszawa **Śrówawia 35** tel. 740-58 1750

SEZON ZIMOWY W TRUSKAWCU

Znakomite warunki dotychczasowych sezonów zimowych w tem uroczym uzdrowisku podkarpackim dały asumpt Zarządowi zdroju do poczynienia przed nadchodzącym sezonem zimowym — który trwać będzie od 1 grudnia do 1 marca — szeregu ulepszeń. Łazienki główne zostały rozbudowane dla celów sezonu zimowego w ten sposób, iż czynnych będzie w roku bieżącym 50 kabin — przy każdej osobna łazienka — centralnie ogrzanych — należyście wentylowanych i dających temsamem pełną gwarancję skuteczności kuracji. Pijalnia wód mineralnych ze słynną „Naftą” na czele w osobnym budynku, również centralnie ogrzany — ułatwia niezmiernie — ze względu na swoje bliskie położenie przy łazienkach — jeden z koniecznych punktów kuracji, jakim jest picie życiodajnych zdrojów truskawieckich. Szereg zapowiadanych imprez sportowych, jako to rajdów automobilowych, popisów choreograficznych na torze łyżwiarskim — zawodów narciarskich etc a także możliwość udziału w pięknych wycieczkach grenjalnych, urządzanych przez Zarząd zdrojowy, zapewnia Kuracjom przyjemny pobyt. Znakomita restauracja zakładowa, Klub towarzyski, dancinigi, kino, imprezy teatralne, koncerty dopełniają całości. Zarząd uzdrowiska dołożył wszelkich starań w kierunku utrzymania bezpośredniej komunikacji ze wszystkimi środkami Polski. Biorąc pod uwagę dzisiejsze ciężkie stosunki gospodarcze Dyrekcja zdroju przeprowadziła również możliwą redukcję cen, by temsamem dać możliwość taniego pobytu w Truskawcu. 1797

ku da w tym roku obrachunkowym około 17 milionów zł., czyli 2,02 proc. ogólnego dochodu państwa z monopolów. Jak widzimy — nie jest monopol zapalczany wydzierżawiony lub prowadzony na własny rachunek źródłem wielkiego dochodu dla skarbu państwa. Natomiast dzierżawa tego monopolu umożliwiała skarbowi państwa uzyskiwanie pożyczek.

Pierwsza pożyczka z tego tytułu została zaciągnięta przez rząd Władysława Grabskiego 2 sierpnia 1925 w wysokości 6 milj. dolarów. Uważano wówczas powszechnie pożyczkę tę oraz kontrakt dzierżawy za niezbyt pomyślny dla interesów skarbu państwa. Obecna umowa dzierżawna naprawiła w dużym stopniu ówczesne niedopatrzenia. Zaciągnięta obecnie przez min. Małuszewskiego pożyczka, równająca się w przybliżeniu połowie pożyczki stabilizacyjnej, uzyskana została przez rząd w chwili gdy sytuacja gospodarcza kraju kształtuje się — wskutek kryzysu ogólnoświatowego — niepomyślnie a położenie na międzynarodowym rynku finansowym nie sprzyja uzyskaniu dogodnych pożyczek długoterminowych.

Należy zaznaczyć, że w myśl postanowień ustawy o państwowym monopolu zapalczanym z dnia 15 lipca 1925, ceny zapalek ustala co pół roku Minister Skarbu.

RATUJCIE ZDROWIE

Chory żołądek bywa jedną z przyczyn powstawania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji **ZIOLA Z GOR HARCU D-ra LAUERA** sa idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka; usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcje organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt. **ZIOLA Z GOR HARCU D-ra LAUERA** łagodzą cierpienia wątroby, nerki, kamieni żółciowych i cierpienia hemoroidalne. Cena 1/3 pudełka zł. 1.50, podwójne zł. 2.50. Sprzedaj w aptekach i składach aptecznych. **UWAGA!** Wystrzegaj się bezwartościowych naśladownictw

FUTRA

na sezon bieżący, ostatnie modele gotowe i na zamówienia. **Poleca znana pracownia kuśnierska HENRYKA SCHOKA** WARSZAWA CHŁODNA 4 m. 4 parter tel. 534-43

Pracownia prowadzona pod fachowem kierownictwem właściciela, przyjmuje również wszelkie przeróbki na dogodnych warunkach

Polecamy **FABRYKĘ KAPELUSZY**

Filcowych, słomkowych i galanterijnych **Wacława Szulca**

współpracownika firm

A. BERNARDIN SUCC = FANTANI et STAGI W PARYŻU.

WARSZAWA

Chmielna 15. — Telefon 307-76

POGRZEBY CONCORDIA WSPÓLNA 24, TEL. 153-56

Nasza droga w świat szeroki

WOBEC „MIESIĄCA POMORZA” (16.XI — 16.XII B. R.)

Z inicjatywy Zw. Obrony Kresów Zachodnich w całej Polsce od d. 16 b. m. do d. 16 grudnia trwać będzie „Miesiąc Pomorza” — miesiąc propagandy wśród najszerszych warstw ludności Rzeczypospolitej — hasła nienaruszalności naszych granic i wyzyskanie naszego dostępu do morza, zgodnie z wielkimi zadaniami naszego Państwa i Narodu.

Dawna, przedrozbiorowa Polska nie dość ceniła posiadanie wybrzeża morskiego i choć miała po temu szeroką możliwość — nie umiała rozwinąć swej potęgi morskiej. Nie wzięła przeto udziału w wielkim wyścigu narodów zachodnich w rozwoju handlu morskiego, nie zdołała obronić się, nie posiadając floty wojennej, przed najeźdźcami z północy — wreszcie pozbawiona podstępnie wybrzeża morskiego — stała się łupem sąsiadów.

Dzisiaj posiadamy zaledwie skrawek naszego dawnego morskiego wódarstwa, ale już rozumiemy całą wartość tego skarbu. Chodzi jednak o to, by poczucie tej prawdy weszło w krew narodu, by utrwalić się mogło zrozumienie, że niemasz takiej ofiary, którejby nie warto było złożyć w obronie naszego Pomorza, naszego dostępu do Bałtyku.

Każde dziecko w Polsce powinno wiedzieć i rozumieć, że niema i nigdy nie było żadnego „korytarza” sztucznie dzielącego Rzeszę Niemiecką i Prusy Wschodnie. Odwiecznie zaś było słowiańskie Pomorze, ziemia polska, szarpana usta wicznie przez nacisk germański, ujarzmiona przez wroga, lecz znów wyzwolona i złączona z całością Państwa Polskiego.

Po zrzućeniu niewoli krzyżackiej od roku 1466 do 1772 — t. j. do daty pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej — Pomorze dzieliło losy całego narodu — od roku 1919 jest znowu razem z odrodzoną Polską. Prusy zaś Wschodnie — były i są tylko kolonią niemiecką, sztucznym tworem niemieckim, na obcej ziemi Prusów i Mazurów polskich.

Pomorze kaszubskie nigdy nie przestało być krajem etnograficznie polskim. Pod rządami zabobrze mi wybierało od 1871 do 1918 r. piętnaście razy do parlamentu posłów wyłącznie polskich, ani razu Niemca. Jest to fakt wymowny!

Spis ludności z 1921 r. wykazał, iż mieszka tu 81 proc. Polaków, a zaledwie 18,5 proc. Niemców. Dane zaś administracyjne stwierdzają, że w dniu 1 stycznia 1928 r. ludność Województwa Pomorskiego wynosiła 978.853 osób, w tem 849.591 Polaków, czyli 88,2 proc.;

109.196 Niemców czyli 11,3 proc., 4332 Żydów i innych czyli 0,5 procent.

Według danych, nie mających jednak znaczenia urzędowego w dniu 1 lipca r. b. Niemcy w Wojew. Pomorskim stanowili już tylko 0,7 proc. ludności (97.575 osób).

Czy w tych warunkach historycznych i narodowościowych Pomorze jest „korytarzem”, utworzonym tylko w celu dania Polsce dostępu do morza? Czy w świetle tych cyfr przetensje Niemiec nie są tylko pożądanym cudzego mienia?

Pomorze pozatem może być krajem kwitującym tylko pod rządami Polski, kierującej swój handel światowy przez kraj ten ku Bałtykowi. Gdańsk, dawny port Rzplitej, dziś związane z Polską Wolne Miasto, po czasach świetności pod skrzydłami Orła Białego — stał się zaniedbanym portem pruskim w dobie poroźbiorowej, by znów przy Wolnej Polsce przeżywać nowy okres swej świetności, niestety przez gdańszczan nie cenionej. Bo oto, gdy w 1912 r. przywóz i wywóz w porcie gdańskim wynosił 2.453.212 ton, to w 1928 r. cyfra ta dosięgła 8.615.682 ton.

Nowy port polski w Gdyni rozwija się w tempie iście amerykańskim, budząc zdumienie innych narodów. Przez terytorjum Pomorza przechodzi nowa linja kolejowa łącząca Gdynię z Górnym Śląskiem. Na siwych falach Bałtyku kołyszą się polskie okręty wojenne i handlowe. Skromną jest jeszcze flota polska — ale od nas, tylko zależy, by liczebność jej i siła odpowiadały wielkości i sile Polski!

Niemcy dobrze rozumieją, że panowanie Polski nad Bałtykiem utrwała się z rokiem każdym, pragnęliby nie dopuścić do dalszego zagospodarowywania się tu prawdziwego właściciela, bo pamiętają, co mówił w 1768 r. król pruski Fryderyk II:

— Kto posiadzie ujście Wisły i Gdańsk — ten będzie większym panem Polski niż król, który w niej panuje.

Rozbiór Polski w 1772 r. dowiódł słuszności tego twierdzenia

Niemcy zagarnawszy Pomorze wyciągnęli rękę później po Warszawę...

W 1918 r. odwróciła się karta historii. Sztandar Polski znów powiewa nad Bałtykiem. Wolą zaś na rodu polskiego jest — by sztandar ten powiewać mógł coraz dumniej!

Potężne są Niemcy, ale potężniejszy jest jeszcze duch narodu polskiego, który ongiś stworzył Grunwald, a dziś nie da sobie wydrzeć dziedzictwa dziejowego, bramy na szeroki świat — Kaszub i Pomorza.

Niech nikt w „Miesiącu Pomorza” nie skąpi datków na cele narodowe na Pomorzu i na budowę hydroplánów wojskowych — w odpowiedzi na rozszczenia niemieckie, niech każdy Polak powtarza sobie słowa kaszubskiego poety H. Derdowskiego, zwrócone do Pomorzan:

Czujcie tu ze serca toni
Skład nasz apostości:
Niema Kaszub bez Poloni
A bez Kaszub Polści.

L. Radziejowski

Reorganizacja prasy

Szkola redaktorów sowieckich

Ryga, 19 listopada. — Komitet centralny partji komunistycznej powziął uchwałę o reorganizacji prasy sowieckiej. Rezolucja stwierdza, iż dziennikarze sowieccy nie odpowiadają wielkim zadaniom chwili obecnej, a znaczną część ich prowadzi na łamach dzienników sowieckich zwłaszcza na prowincji akcję opozycyjną. Rezolucja zaleca utworzenie specjalnej szkoły redaktorów sowieckich oraz przeprowadzenie kontroli przekonań politycznych wśród dziennikarzy sowieckich.

MEBLE

własnej wytwórni gotowe i na zamówienie stol we, sypialnie, gabinety i pojedyncze sztuki warunki dogodne, gwarancja 2-letnia poleca

F. URBANKOWSKI
1760 Widok 24-a w podwórzu

Tanie, ale dobre szyciel 90 zł.

uszyć garnitur z najlepszymi dodatkami, szycie sukien, palt i futer damskich i męskich tanio i szybko, nicowanie garniturów i przeróbki w przeciągu tygodnia. Pierwszorzędni krojczy i krawcy damscy i męscy, krawcowe i kuśnierze.

R. O. S. Nowy Świat Nr. 24,
front, 2 piętro, tel. 685-61

MAGAZYN BIELIZNY TEOFILI FUKS

został przeniesiony z ulicy Żórawiej 33, telefon 617-10
w **ALEJE UJAZDOWSKIE 9 m. 10** przy Koszykowej.

Poleca wszelką bieliznę damską, męską, pościelową, kołdry, bieliznę stołową i kompletne wyprawy ślubne. Przyjmujemy obstarunki z własnych i powierzonych materiałów. Robota i fasony odpowiadają najwybredniejszym wymaganiom, gdyż kopjowane są z modeli paryskich.

UWAGA! Magazyn prowadzony pod osobistym nadzorem Właścicielki — Specjalistki, której staraniem jest zadowolić swoich łaskawych odbiorców.

Dojazd tramwajami: 0, 1, 9, 14 i 2

TRUSKAWIEC

ZAKŁAD ZDROJOWO-KAPIELOWY I STACJA KLIMATYCZNA
(WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE)

SEZON ZIMOWY

jak zwykle od 1-go grudnia do 1-go marca

Znakomite warunki leczenia i wypoczynku. W łazienkach, pijalni wód, w klubie, w restauracji zakładowej i willach zakładowych centralne ogrzewanie. Przy każdej łazience osobna łaźnia. Ceny kąpeli, mieszkań i w pensjonatach niższe. Informacji żądać — mieszkanie zamawiać — tylko przez

ZAKŁAD ZDROJOWY 1795

ZABURZENIA

Policja rozpedza demonstrantów

Madrid, 19 listopada. Po ogłoszeniu strajku generalnego w Hiszpanji w szeregu miejscowości kraju wydarzyły się zaburzenia. Podczas rozruchów w Barcelonie 7 osób zostało zabitych i 20 rannych, 200 robotników aresztowano. W godzinach wieczorowych w mieście panował spokój, silne patrone policji utrzymywały spokój na ulicach. W Alicante policja rozpedziła tłumy strajkujących, które demonstrowały przed pałacem gubernatora.

Kilkanaście osób odniosło rany. W Sewilli policja rozpedziła demonstracje studentów z przed pałacu gubernatora. Uniwersytet został zamknięty.

SPISEK PRZECIW STALINOWI

ARESztOWANIE BLUCHERA I IN. WYŻSZYCH OFICERÓW

Berlin, 19 listopada. „Vorwärts” podaje dzisiaj w sensacyjnej formie wiadomość o licznych aresztowaniach wśród wyższych oficerów sowieckich. W związku z wykryciem spisku przeciwko Stalinowi śledztwo przeprowadzone przez G. P. U. wpadło na trop wielkiej organizacji, do której wciągnięci zostali również znani generałowie sowieccy oraz szereg dowódców pułków stacjonowanych w Moskwie.

Największą sensacją jest aresztowanie generała sowieckiego Bluchera, który był naczelnym dowódcą armji sowieckiej na Dalekim Wschodzie i za zwycięstwa nad armją chińską odznaczony został orderem Czerwonego Sztandaru.

Pozatem aresztowany został Andrejew, wybitny komunista i członek najwyższej rady wojen-

no - rewolucyjnej. W mieszkaniu prywatnym byłego premiera rządu republiki rosyjskiej, Syrcowa, oraz mieszkaniu dyrektora poczty i telegrafów w Moskwie, Antipowa, mieścił się sztab spiskowców zorganizowany na wzór wojskowy. Do konspiracji należał również Rykow, który zważywszy w ostatniej chwili w powodzenie spisku miał zdradzić towarzyszy.

W związku z wykryciem spisku centralny komitet partji komunistycznej, który mieści się w osobnym gmachu na Placu Czerwonym z obawy przed zamachem spiskowców, został przeniesiony do Kremla. Urzędy sowieckie, mieszczące się na Czerwonym Placu są strzeżone gęstym kordonem wojsk G. P. U. Do spisku należał również szereg wybitnych komunistów z Kaukazu, a m. in. osobisty przyjaciel Stalina, Ordżonikidze.

Protest Francji

PRZECIw ZMYŚLENIOM KRYLENKI

Francuskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje:

„W depezach z Moskwy, które ukazały się w prasie, jest mowa o wystąpieniu posła francuskiego przy rządzie sowieckim w sprawie pewnych miejsc w akcie oskarżenia, zredagowanego przez głównego prokuratora R. S. F. S. R., które dotyczą francuskich działaczy politycznych i członków sztabu generalnego armji.

„Istośnie poseł francuski, już d. 11 listopada, t. j. w dniu ukazania się wymienionego dokumentu, zgłosił energiczny protest zastępcy komisarza ludowego spraw zagranicznych przeciwko dopuszczeniu w urzędowym dokumencie sowieckim

ataków pod adresem byłych i aktualnych członków rządu francuskiego i oficerów armji francuskiej, oskarżonych o przygotowywanie wojny przeciw Rosji.

„Podobne oświadczenia, zdaniem p. Herbeta, tembardziej są niedopuszczalne, iż zamieściła je prasa sowiecka, znajdującą się całkowicie i najzupełniej pod kontrolą rządu francuskiego...”

W tej sprawie donoszą z Moskwy, że rząd sowiecki w odpowiedzi na protest rządu francuskiego, zgłoszony z powodu oskarżenia przez Krylenkę: Poincarego, Briand i oficerów sztabu generalnego, odpowiedział, że nie może powstrzymać śledztwa sądowego, które się toczy.

FUTRA bez zaliczki. Najdogodniejsze warunki spłat. Duży wybór palt fokowych, żrebakowych, piszczań i inne oraz galanterja.
KARMELICKA 12-3
I-sze piętro front, tel. 289-76

DOSKONAŁE PRZYLEGAJACE
PUDRY MAJOLA
ZADAC WIELDZIE W PROSZKU I PRASOWANE
1631

ZIOŁA
WOYNOWSKIEGO, D-ra BREYERA i Mag. WOLSKIEGO do nabycia
w Centralnym Składzie Aptecznym
Warszawa, Marszałkowska 81
Na prowincje wysyłamy za zaliczeniem. Przeszutki bezpłatnie

MEBLE solidne tanio poleca
KOSEWSKI
JEROZOLIMSKA 27
EGZYSTUJE OD 1897 R.
1795

TAPCZAN
modny, otomanę piękną lub kozetkę tylko za 30 zł. miesięcznie każdy nabędzie z firmie
W. Piotrowicz i S-ka
WSPÓLNA 15, W PODWÓRZU
Własna wytwórnia 175

OBUIE DAMSKIE, MĘSKIE I DZIECIENNE
na skórzanych i gumowych podszwach oraz balowe poleca w dużym wyborze
W. Dobrzyński
Chmielna Nr. 18
Wyroby własne

Konfekcja Damska

Wspólna 35 telefon 269-03

Marja Rezlerowa

Poleca

Okrycia, Suknie, Bluzki, Spódniczki od skromnych do wykwinnych

Specjalny dział Pończoch, reform i t. p.

Ceny konkurencyjne. Życzącym na spłaty.

WIELKA WYPRZEDAŻ

2-tygodniowa **PLATERÓW** naskryć stołowych, koszyków kompletów do octu i oliwy oraz innych różnych przedmiotów, także **ZEGARKÓW** różnych firm i budzików. Za towar wyprzedany dajemy długoletnią gwarancję. Ceny niebywale niskie. Hurtowy Skład Platerów i Zegarków „LUXE”
AL. JEROZOLIMSKA 4

Sprawy nagłe

ROZWYDRZONE SEKCIARSTWO NALEŻY POSKROMIĆ

Zwracamy uwagę czynników miarodajnych na szereg spraw, których bezwzględny załatwienie domaga się opinia katolicka kraju. Dla przykładu zacytuujemy parę tylko faktów z całego łańcucha innych, jako dowód, że Ministerstwo W. R. i O. P. ma tu wielkie pole do wykazania — w co wierzymy — należytej energii.

Weźmy np. sprawę sukni kapłańskiej, którą poruszył już na łamach dziennika ks. Weryński.

Rzecz zaprawdę niesłychana, by w wolnej Polsce pierwszy lepszy oszust mógł nosić sutannę księdza katolickiego i za takiego uchodzić wśród nieświadomionego ludu. Nasz kmiotek rozumie zupełnie logicznie: jeżeli dany osobnik nosi sutannę, więc jest księdzem katolickim, bo gdyby nie był księdzem, toby na to władze nie pozwoliły, ażeby ludzi oszukiwał. Nasze władze jednak, niestety, inaczej rozumują, i oto patrzymy na to nie słychane widowisko, jak osobnicy z pod ciemnej gwiazdy, różni wykołobajki, pijacy, wypędzi z seminarjów, noszą sutannę kapłanów katolickich, odprawiają nabożeństwa w szatach liturgicznych Kościoła katolickiego, a nawet przebierają się w szaty biskupie i to wszystko uchodzi im bezkarnie.

Przecież nawet za rządów carskich takie rzeczy nie były możliwe. Tymczasem w Polsce niepodległej hodurownicy, nieuznani prawnie przez państwo, podszywają się pod miano księży katolickich i noszą suknie kapłańskie. Druga sprawa, która woła o pomoc do nieba, to sprawa cmentarzy katolickich.

Kościół katolicki ma zagrożoną w Konkordacie nienaruszalność cmentarzy.

W wykonaniu tego punktu Konkordatu p. Prezydent wydał nawet dekret, na mocy którego każda gmina obowiązana jest założyć cmentarz gminny dla grzebania ciał zmarłych niekatolików; termin dwuletni, przeznaczony do wykonania dekretu już upłynął, tymczasem co się dzie-

je? Oto hodurownicy wdzierają się przemocą na katolickie cmentarze, zajmują tam najlepsze miejsca, odbywają tam publiczne procesje, odprawiają swoje modły, wygłaszają swoje przemówienia, w których bluźnią i rzucają najrozmaitsze oszczerstwa na Kościół, na Ojca św., a to wszystko dzieje się oczach władz i uchodzi im już od czterech lat bezkarnie.

Fakta te są na porządku dziennym w wielu parafjach w lubelskiem, jak: Gorzkowo, Tarnogóra, Turbin, Chłaniów i wiele innych! Dlatego też wskutek takiej bezkarności i bierności

władz, bezczelność sekciarzy dochodzi do granic niesłychanych.

Doszło nawet do tego, że duchowny hodurowski zajmuje przez mocą w Maciejowie w pow. Krasnostawskim remizę strażacką i zamienia budynek na zbór sekciarski; fakt ten nastąpił jeszcze w początkach lipca r. b. i do dziś dnia władze na to nie reagują.

Zwracamy się z prośbą do ks. wiceministra Żongolowicza, by zainteresował się podaniem przez nas faktami i uspokoił przez odpowiednie zarządzenia wzburzoną opinię katolicką.

Ks. M. S.

WYBITNY UDZIAŁ KATOLIKÓW

REWOLUCJA W BRAZYLII

W ostatniej zwycięskiej rewolucji w Brazylii, która uważana jest za piękny wyraz odrodzenia narodowego, decydującą rolę odegrali oficerowie w większości swej o głębokich przekonaniach katolickich. Jednym z bohaterów tego ruchu wolnościowego jest młody, bo zaledwie 33-letni generał Juarez Tavora, który od r. 1922 był wygnanym. Gdy w stanie Minas proklamowano rewolucję, Juarez, który od kilku miesięcy ukrywał się w Pernambuco, pracując jako ogrodnik u pewnej zamożnej rodziny, stanął na czele powstańców, przeważnie studentów i uczniów i po zacieklej walce zdołał być stolicę stanu a następnie pomarszował na Bahię, opanowawszy po drodze stany Alagoas i Sergipe.

W powstańczych oddziałach Juarez panował niezwykle podniosły nastrój. Oddziałom towarzyszyło czterech kapelanów. Większość żołnierzy z oficerami i wodzem na czele przystępowała prawie codziennie do Komunii św. i w tem znajdowała się do pokonywania wprost niewypowiedzianych trudności. Przykładem zapału i męstwa oraz gorliwości religijnej świecili oficerowie i sam wódz. Juarez Tavora nie tai swoich przekonań religijnych; nosi on na piersiach medalik św. Teresy od Dzieciątka Je-

zus, ofiarowany mu przez narzeczoną.

Wśród wyższych oficerów, którzy, widząc bezsilność rządu centralnego wobec powstań na północy, na południu i w centrum kraju i obawiając się rozbitcia państwa na trzy niezależne stany, nakłaniali prezydenta republiki w Rio do utworzenia rządu prawdziwie narodowego i ludowego, znajdowało się wielu wybitnych katolików, np. generał Tasso Fragoso, nawrócony przed trzema laty, i Pandia Calogeras, były minister wojny, także konwertyta.

MEBLE

Wyprzedają niżej ceny kosztu sypialnie, stołowe, gabinety, salony, pojedyncze sztuki. Dużo mebli okazjnych komisowych

CHMIELNA 17 róg BRACKIEJ

Obuwie ortopedyczne

na wadliwe i chore nogi najtaniej a technicznie najlepiej dopasownie znany praktyk ST. CŁOWACKI
Piekna 16b m. 6 (róg Mokotowskiej) z podwórza. 1894

Kulturkampf

METODY WOLNOMULARSKIE W JUGOSŁAWII

W Jugosławii sroży się gwałtowny przy pomocy wszelkich środków władzy prowadzony Kulturkampf przeciwko Kościołowi katolickiemu. Zagranica mało wie o nim, ponieważ cenzura rozciągająca się nawet na prywatne listy, przejmuje wszelkie wiadomości, przeznaczone dla innych krajów.

Jak wszędzie, tak i w Jugosławii terenem walki jest szkoła. Idąc za wzorem francuskim, władze dążą do szkoły neutralnej, czyli do szkoły państwowej, nastawionej wrogo względem religii. „Ulepszona“ ustawa szkolna z lipca 1930 r. całkowicie uzależniała przyjmowanie nauczycieli do szkół katolickich od dobrej woli władz ministerjalnych. Do wsi katolickich posyła się prawosławnych nauczycieli serbskich i odwrotnie nauczycieli katolickich umieszcza się w okręgach prawosławnych. Inspektorami katolickich szkół prywatnych są prawie wyłącznie prawosławni Serbowie. Szykany wobec szkolni-

ctwa katolickiego możnaby cytować bez końca.

Prasa katolicka podlega najsurowszej cenzurze i nie może odpowiadać na ataki innych pism, wymierzone przeciwko Kościołowi i Papieżowi.

Ten kulturkampf jest inscenizowany przez masonerię serbską, za której plecami stoi wolnomularstwo francuskie. Prezes gabinetu, Ziwickowicz, jest wolnomularzem wyższego stopnia. KAP.

Wśród wydawnictwa

„Przegląd Katolicki“ z dn. 16 listopada podaje szereg artykułów i bogaty dział informacyjny z życia katolickiego wszystkich krajów. Artykuły poruszają następujące zagadnienia: Ks. J. Kruszyński, „Walka z religią w Rosji bolszewickiej“; H. Romanowski, „Renan i Bergson“; J. Czarnecki, „Mniejszości narodowe a pokój europejski“; F. Hejnikowski, „Emigracja do poł. Ameryki“ i t. d.

Jest to jedyny tygodnik religijny dla inteligencji świeckiej i zasługuje na najszerze rozpowszechnienie w tem środowisku.

Ze świeżych zbiorów

Kawa najlepszych plantacji co godzinę świeżo palona na miejscu.

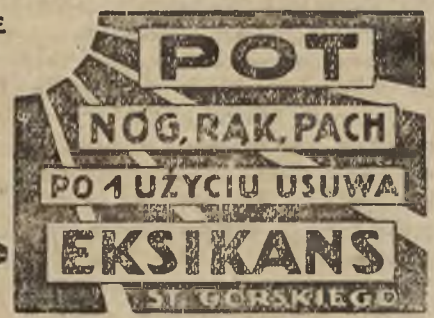
Herbaty: chińskie, cejlońskie, indyjskie na wagę oraz paczkowane pierwszorzędnych firm krajowych i zagranicznych.

Kakao: holenderskie, aromatyczne odżywcze poleca ze składów

Marszałkowska 89 i Mazowiecka 5
Teofil Marzec

UWAGA: Nabywca 1 kg herbaty pacz lub 2 1/2 kg. kawy jednorazowo lub częściowo, otrzymuje gratis 1 kg. kryształ za dopłatą 20 gr.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE
ZNANE ZE SKUTECZNOŚCI

JANINA MARJA CHOJECKA

OPĘTAŃCY

CZASY WOJNY ŚWIATOWEJ
I PRZEWROTÓW NA UKRAINIE

4)

W jesieni z nastaniem chłódów, trzeba było zapatrzeć ich w ciepłe kurtki, które im miały zastąpić owe sławne, wiatrem podszyte „Mantle Austriackie“ najczęściej, na polu bitwy rzucone. Z tem, była już trudniejsza sprawa! Żadna z moich trzech szwaczek, nie miała pojęcia, jak zabrać się do takiej roboty. Nauczyciel ich tego, w krótkim przeciągu czasu było niepodobieństwem. Ja również o krawiectwie męskim, niewielkie miałam wyobrażenie. Potrzeba jednak była nagląca, zima nadobrze rozpoczynała się!

W imię Boże porwałam się sama do dzieła! Nie wiem jakim cudem mi się to udało, dość że przed nastaniem mrozów, wszyscy nasi jeńcy bez „Mantłów“ otrzymali: ciepłe, watawone szare kurtki, sukienne z dużymi kołnierzami.

Wprawdzie po tej robocie, od wysiłku krajania sukna, ręce moje zostały przyozdobione bąblami, a świt często gęsto zastawał mnie jeszcze przy robocie, bo w dzień ucząc własne i cudze dzieci niewiele miałam czasu do szycia, ale widok tych nieszczęśliwców, schludnie i czysto przyodzianych, był mi sowitą nagrodą.

Doprawdy, sama niewiem skąd mi się wtedy te siły brały, a raczej dziś, patrząc w ówczesne moje życie, przez pryzmat lat kilkunastu, widząc jak

potężnie Bóg, łaską swą mię wspomagał, by móc wszystkim tym obowiązkom sprostać.

Jakby nie było, czworo własnych dzieci, z których troje starszych uczyłam. Przytem dzieci obce. Szkółka wiejska, dzieci polskich, którym dwie godziny dziennie poświęcałam. Zarząd dość dużego gospodarstwa kobiecego, prowadzenie rachunków i dość obszernej korespondencji, wszystko to czekało na moje dość wątłe siły!...

Nieraz po obiedzie brałam starsze dzieci i szliśmy razem na folwark, by sprawdzić, jak się naszym jeńcom powodzi? Czy nic nie brakuje, w jakim są usposobieniu?

Przy tej sposobności można było z nimi porozmawiać, o biedy ich wypytać, tu i owdzie rzucić dobre słówko. Zachęcić, by przychodzili na pacierz wieczorny do kaplicy, który codzień wspólnie z dziećmi i domownikami odmawialiśmy. To też pobożni nasi chłopcy, chętne gromadzili się w jej murach, czy to biorąc udział w wieczornym paciery, czy w niedzielę, by odmówić wspólnie Mszę św. gdy nie mogli dostać się do kościoła parafialnego, czy też później na majowe i czerwcowe nabożeństwa.

Co dziwniejsza, wraz z naszymi Kazikami i Staszkami, chodził na te nabożeństwa nie tylko Tyrolczyk, usiłujący odpowiadać na wezwania litanji po polsku, ale nawet biedny, zbłąkany żyd - jeńiec z Małopolski.

A gdy koledzy jego niedoli w nadmiarze wesołości, kpili z niego i żartowali mówił:

— Nie śmiecie się, jednego Boga o pomoc prosimy, a kto wie, może po wojnie, za powrotem do „nasze Gałgole“ dam się wychrzęcić!...

Niestety, nie wiem o dalszych losach tego Moszka, jak również i o jego kolegach. Udało mi się

jeszcze wtedy zorganizować dla nich i prowadzić rodzaj biblioteczek latającej, z której oni bardzo chętnie czerpali, tak książki, jak i czasopisma.

Mam wrażenie, że czuli się oni u nas nieźle, o czem nieraz sami wspominali, I mnie miło wspomnieć te czasy i pomyśleć o tem, że się tym biedakom osłodziło może niejedną chwilę tułaczki i ciężkiej rozłąki z rodziną.

Okazało się, że paru z tych jeńców miało ukończone niższe gimnazjum, tym mój mąż wyznaczył czasem zajęcia pomocnicze, gospodarcze, pisarzy lub kontrolerów, co znacznie im więcej odpowiadało, niż praca w polu.

Tymczasem huragan wojny szalał w dalszym ciągu.

Z pod oblężonego Przemyśla, który zawsze uchodził za najsilniejszą fortecę austriacką, pod którego szaniami, zda się wyrósł nowy wał z ciał poległych utworzony, lżej ranni przybywali na kurację do Tomaszówki.

Tych powstała wkrótce spora gromadka, ludzi około piętnastu. Byli to najczęściej ludzie bez wskazującego palca u prawej ręki. Mówiono wprawdzie o nich złośliwie, że sami dobrowolnie okaleczali się w ten sposób, by mieć pretekst do cofnięcia się na tyły armji, bądź co bądź nie można ich było zostawić bez pomocy, zwłaszcza, że byli to ludzie miejscowi, Tomaszowiccy.

(C. d. n.)

Cechy pożyczki zapalczanej

JAKIM WARUNKOM POWINNA ODPOWIADAĆ POŻYCZKA?

Wynik wyborów ma tę dodatnią stronę, że nie może być więcej żadnych nieporozumień co do możliwości twórczej pracy gospodarczej Rządu. Bezwzględna większość rządowa w Sejmie usuwa wszelkie wątpliwości co do tego, że każde życzenie rządu znajdzie tam zrozumienie i posłuch.

Twórcza praca została rządowi ułatwiona również przez zaproponowanie i podpisanie pożyczki zapalczanej na 30.132.000 dolarów (nominalnie 32.400.000 dolarów). Położenie finansowe kraju przedstawia się bowiem niebezpiecznie; nowozawarta pożyczka sytuację tę nieco łagodzi i aktualność niebezpieczeństw odracza o kilka miesięcy. Zyskuje rząd zatem na czasie, który należy wykorzystać dla zorganizowania obrony gospodarczej.

Z komunikatów oficjalnych o istotnych warunkach pożyczki zorientować się nie można i dlatego byłoby rzeczą przedwczesną już dziś chcieć wypowiadać jej ocenę. Natomiast właśnie dlatego, że nie jesteśmy jeszcze pod sugestją warunków, powinniśmy sformułować kryteria, kiedy pożyczka może być uznana za celową, a kiedy za szkodliwą.

Jak już wspomnieliśmy, położenie finansowe kraju nie pozwala nam na stawianie żądań, by pożyczka była finansowo dobrym interesem. Wystarczy, jeżeli dzięki niej zdołamy zyskać na czasie i niektóre niebezpieczeństwa usunąć. Niebezpieczeństwa te, jak Czytelnicy sobie przypominają, widzę w krótkoterminowych długach Polski zagranicą, których płatność lada chwila zwalić się mogą, a może i muszą na nasz kraj. 280.000.000 zł. nowych rezerw walutowych z tytułu pożyczki zapalczanej napewno będą pożądaną pomocą

1) jeżeli pieniądze te nie odpłyną rychło znowu z rynku polskiego,

2) jeżeli dzięki pożyczce nie osłabimy swego wywozu lub nie wzmocnimy przywozu.

Oficjalne oprocentowanie pożyczki po uwzględnieniu kursu emisyjnego wynosi 7 proc. i nie jest wygórowane. Droga oficjalnego oprocentowania nie odpływie pożyczka zbyt szybko.

Jak jednak została zmieniona umowa monopolu zapalczanego? Czy zmiana tej umowy zwiększy pokaźnie zyski Kreugera ze sprzedaży zapalek w Polsce, czy nie? Ile milionów rocznie wywiezie Krueger z Polski zagra-

nicę więcej po zmianie umowy, aniżeli dotychczas? Cyfra ta będzie nieoficjalnym oprocentowaniem pożyczki (nie licząc przedłużenia dzierżawy o lat 20).

Jeżeli sumy te wyniosą duży procent wartości pożyczki, transakcja byłaby chybiona. Jeżeli będą to rzeczy nieznaczne, pożyczka będzie z tej strony pożyteczną.

A teraz strona druga.

Palska jest jednym z głównych producentów drzewa osikowego w Europie. Jest to główny surowiec przemysłu zapalczanego.

Walne zebrania

Dnia 21 listopada: Fluid sp. akc. nadzw. o 12 ul. Czackiego 3.

Elbor tow. akc. Ł. U. Borkowski o 18 w. ul. Mazowiecka 11.

Syndykat plantatorów chmielu o 16 ul. Czarniakowska 217.

Karol Bennich w Łodzi drugie nadzw. o 17 ul. Łąkowa 11.

W. i St. Raduscy nadzw. zebr. w Poznaniu o 17 Al. Marcinkowskiego

R. Plewikiewicz nadzw. o 20 ul. Czarniakowska 180.

Adolf Daube w Łodzi o 18 ul. Piotrkowska 171.

Gastronomia w Poznaniu sp. akc. o 20 lok. Belweder ul. Marszałka Focha 18.

Krakowskie tow. ubezp. o 11.

Chybie cukrownia o 18 w Banku Hipotecznym ul. Bracka 1.

Polskie zakł. garbarskie w Krakowie o 10 w Izbie Handlowej ul. Długa nr. 1.

Dywidendy za 1929 rok

CUKROWNIE

Brześć - Kujawski biuro w Warszawie ul. Traugutta 3 płaci 9 proc. t. j. po 9 zł od akcji.

Dobre wzniesienie za luty bież. po zł. 700 w biurze jak wyżej.

Garbów wypłaca po ósm proc. kap. zakł. przez filie banków Handlowego w Lublinie Cukrown. w Warszawie.

Kujawy z filją w Pakości dywid. 5 proc. superdyw. 1 proc. razem 60 zł od akcji.

Niebedow 2 proc. od kap. zakł. w zarz. ul. Makowskiej 55.

Trawniki płaci za kupon Nr. 3 po 5 proc. w Banku Cukrownictwa.

Bank Cukrownictwa w Poznaniu i oddziałach w stosunku 12 proc.

FABR. CEMENTU I CERAMIKI Firley przez Bank Handlowy w stosunku 8 proc. czyli 4 zł od akcji 50 zł za kupon 4.

Klucze w fabryce za kupon 3 po trzy zł od akcji.

Rudniki zysk do podziału wynosi zł 37.445 dywid. nie wykazana.

Szczakowa przez Bank Dyskontowy po zł 10 od akcji t. j. 25 proc.

Wysoka w kasie tow. po 12 t. j. zł. 12 od akc. 100 zł.

BACZNOŚCI!

Szanowni Państwo najuprzejmiej proszę sprawdzić najlepsze pączki z konfiturą wiśniową 6 za złoty. Herbatniki najrozmaitsze gatunki, pierniki na choinkę na miodzie. Przyjmuję obstalunki na wszystkie wyroby cukiernicze wykonuję jak najsumienniej.

Polecam się łaskawym względom.

Niecaia 4 (w podwórzu na lewo)

telefon 715-72

F. Biłski 1787

Zakład mechaniczny czyszczenia pierza parą wytwórnia wafy, pracownia kóder, bielizny.

DAŁKOWSKI

Warszawa, Chmielna 14

1743

Jesteśmy krajem przeludnionym i jeżeli mamy do wyboru wywóz surowca albo gotowych zapalek, nie wolno nam zrzec się wywozu zapalek, gdyż jest to jeden z nie liczących przyrodzonych naszych warsztatów pracy. Nie wolno nam się zrzec wywozu ani ograniczać jego wielkości zgóry na całe lata, gdyż jest to jedna z nie liczących dziedzin naszego wywozu, która — poza wyjątkowymi okresami walki z trustami o rynki łatwo może dawać krajowi zyski i sposób zapłaty za towary przywożone.

Pożyczka, która by w jakikolwiek sposób przesądzała losy polskiego wywozu zapalek w sensie niekorzystnym, nie tylko nie byłaby korzystną dla kraju, ale jeszcze straciłaby gospodarza.

Takie są kryteria, które trzeba będzie stosować przy ocenie pożyczki.

K. Obrycki

Upadłości

WARSZAWA

Helena Garbarska i Sp. właśc. Boruch Figlarz.

Oskar Mej właśc. Władysław Waśniewski.

Christos Makas Georgij Georgiud i Sp. fabr. chłotwy.

Bracia J. i J. Ehrlichster.

H. Filipsohn.

Franciszek Giertych i Sp. Dawid Lipszyc i Synowie.

Samuel Gerlitz.

GIEŁDA

WALUTY

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo - dewizowej w Warszawie zapotrzebowanie było normalne przy tendencji utrzymanej. Dolarem gotówkowym obracano po kursie 8.92½.

DEWIZY

Amsterdam 359.02; Kopenhaga 28.57; Londyn 43.32¾; Nowy Jork 8.915; Paryż 35.04; Praga 26.45; Zurych 172.95; Wiedeń 125.60; Mediolan 46.71½. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 212.59. W obrotach prywatnych 8.93, rubel złoty 4.76, rubel srebrny 1.37, bilon 0.87, czerwoniec 5.45 z zaoferowaniem.

AKCJE

Na rynku akcyjnym panowała tendencja wybitnie mocna przy dużym zapotrzebowaniu. Największym popytem cieszyły się akcje metalurgiczne jak Modrzejów, Lilpopy i Starochowiec. Notowano: B. Polski 161—161½ — 161, Sila i Światło 66—69 (60), Cukier 34¾—35, Węgiel 38½—39, Cegielski 40 (37), Lilpopy 24½—24, Modrzejów 11—11½, Norblin 35½—36, Ostrowiec 45½, Rudzki 14 (bez kuponu), Starachowice 15. Drobne tranzakcje: B. Dyskontowy 107,

PAPIERY PROCENTOWE

W grupie papierów procentowych zarówno państwowych jak i prywatnych panowała tendencja bardzo mocna przy małym zaoferowaniu. Notowano: 4 proc. poz. inwest. serj. 102, zwykła 100, 5 proc. poz. konwersyjna 50, 3 proc. budowlana 50, 8 proc. obligacje B. G. K. budowlane 98. Kursy listów zastawnych i obligacji B. G. K. i P. B. R. utrzymane. 8 proc. Przemysłu Polskiego 88, 5 proc. m. Warszawy 57, 8 proc. m. Warszawy 73¼—73—72½, 10 proc. m. Radomia 80.

ZBOŻE

Na wczorajszym zebraniu dyzozowo - towarowej w Warszawie obroty były małe przy usposobieniu spokojnym. Notowano za 100 kg parrytet wagon Warszawa: żyto 18.75—19, pszenica 27—28, owies jednolity 21—23, jęczmień na kaszę 19—26, jęczmień browarny stał. 24—25, mąka pszenna luks. 60—70, mąka psz. 40 50—60, mąka żytnia 35—36, otręby pszenne szale 15—16, otręby pszenne — rednie 13—14, otręby żytnie 10½—11, kuchenki liane 28—29, kuchenki rękawowe 20—21, glich polny jadalny 27—30, proch „Victoria” 54—28, konieczyna 180—220, konieczyna biała 300—400

Wszereż i wzdłuż

ZMARTWIENIE P. RADCY

Spotkałem radcę Fiszbinkiewicza jak siedział z opuszczoną głową i osowiałym wzrokiem spoglądał po przechodniach. Cała postać jego zdradzała wyraźne przygnębienie i determinację

— Cóż to panu radcy — grypa? — spytałem, patrząc nań ze współczuciem.

— At, gdzie tam. czuje się, chwala Bogu, dobrze, tylko...

Kiwał i zapatrzył się posępnie na mur, obwieszony szczątkami plakatów przedwyborczych.

— Jak zdrowie jest to wszystko furda — pocieszałem go, starając się dodać mu otuchy.

— Dobrze panu mówić, jeśli nie znasz właściwej przyczyny. Chodźmy do cukierni — zaproponowałem — i pociągnąłem mnie na pół czarnej. Tu dopiero ulokowawszy się w kącie koło pieca wybuchnął nagle z pasją, jakiej dawno u niego nie widziałem.

— Licho nadało, że skończyły się już te wybory!

— No?...

— A no tak! Przez kilka tygodni człowiek miał spokój jak rzadko, a teraz...

— ?!

— Tak, tak! Przychodzisz do domu, cichutko jakby makiem siał, żona na zebraniu przedwyborczym, córki na wiecu, syn na konferencji — cicho, spokojnie, błogo jak w raj. Nawet kucharka chodziła na jakieś zebrania, a chociaż wprawdzie często gęsto nie było z tej

racji obiadu w domu, to człowiek poszedł sobie na flaczki, czy na gołonkę, spotkał się z kim, posiedział, pogawędził, wrócił do domu i rozkoszował się spokojem, aż do późnego wieczora

Popił kawy i ciągnął:

— Było, powiadam panu, rozkosznie! Odpoczywało się jak na jakiej Riwierze, czy w sanatorium: od rana wszystko to chodziło, agitowało, konferowało, wieczorem zaś, po takim 12-godzinnym dniu pracy, nikt już o niczem nie chciał gadać, tylko siedział spać, nie otwierając już prawie ust.

— Teraz, masz djabła kaftan! Wybory się skończyły i wszystkie kobiety przypominały sobie naraz, że mają sto spraw i interesów, która nagwałt trzeba załatwić i odrobić! Filcia niema płaszczyka, Fu sia kapelusza, żona sukni, a Marjanna nasłuchawszy się o krzywdzie ludu pracującego zażądała podwyżki. Jednocześnie Administrator, który był mężem zaufania, teraz gwałtuje o zaległe komorne, a Wycieralski, kandydujący na posła, napiera o zaległe procenty. — Oto masz pan jakiego bigosu narobił ko nieć wyborów. Licho wzięło i spokój i flaczki i błogi stan we własnym domu, teraz zaś trzymaj się za kieszeń, a ciszy szukaj chyba na biegunie polarnym.

Uściskałem mu ze współczuciem rękę, wyrażając bez słowa głęboką dla pana radcy kondolencję.

I. Raca

CENTRALNE LABORATORJUM CHEMICZNE WARSZAWA

TYMENTOL
Pasta do zębów

FAJEDNAK Falbowski
Najlepsze

FUTRA
okazyjne z lombardu; nowe gotowe i na zamówienia po cenach bardzo przystępnych poleca

W. Filipowicz
Warszawa, ul. Niecaia 14.
(podw. rze parter)
FIRMA CHRZEŚCIJAŃSKA
1785

Skład Futur
i wyrobów futrzanych

J. POTRUCH
Warszawa, Ś. to Jerska 30 m. 17 (w podwórzu na lewo i le. piętro), tel. 731-54

poleca wszelkie gatunki futer najtaniej. Ceny hurtowe. Na żądanie udzielamy kredytu.

SKŁAD FUTER
i wyrobów futrzanych

U. PRONIN
Warszawa, Nalewki 41 m. 3. Tel. 293-56
posiada gotowe futra w wielkim wyborze
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

STAROŻYTNE
mahonie, jesiony, komplety oraz pojedyncze sztuki poleca **GROBECKI**
Złota 25, tel. 112-24

Meble Sympliczne, stołowe, salo-
niki, szafy, bielizniarka,
kredensy, stoły, krzesła,
otomany, tapczany, kozetki i inne
meble tylko sumiennej roboty. Wy-
konanie punktualne. Ceny niskie
gotówka, ratami dogodnie.

St. Myśluborski
Hoża 21 magazyn podwórce.

FUTRA NAJTAŃIEJ

Przeróbki wg. najnowszych
modeli, oraz reperacja futer
i galanterji

FARBUJE SYSTEMEM LIPSKIM

F. Maksymowicz

Marszałkowska 139 (w podwórzu)
Tel. 340-77

Ceny przystępne Warunki dogodne

NIE KUPUJCIE FUTER
dopóki nie obejrzyicie
w firmie **A. Austerlitz**
Sienkiewicza 3, parter, tel. 357-78
Pierwsze źródło palt zrebakowych
i innych po najniższych cenach.
Najdogodniejsze warunki.

WIECZNE PIÓRA

najtańszej można nabyć i zrepero-
wać w firmie
KULIŃSKI I ZAJĄC
Nowy Świat 33 w podwórzu

MEBLE, Otomany, patefony, no-
we, używane, ratami — gotówka. Naj-
tańszej Ziła **26**. Sklep. 1754

PACZKI do ROSJI

wysyła BIURO POSYŁEK
WARSZAWA
NOWOGRODZKA 36 (parter), tel. 228-45
1808

KUŚNIERZ przyjmuje wszel-
kie przeróbki w/g
najnowszych mo-
deli. Na składzie wielki wybór goto-
wych futer. Zamieniamy stare futra
na nowe.

Farbujemy systemem lipskim.

WICHER, Długa 18,

telefon 298-87.

Odpowiedzialnym klientom **kre-**
dyt długoterminowy.

UWAGA: Do listopada 50% taniej

Pracownia Bielizny

przyjmuje zamówienia.
Wyprawy męskie, damskie i
pościelowe — specjalność: ko-
szule męskie w komplecie.

Pracownia egzystuje od 1894 r.

OCZKOWSKA

Nowy Świat 22/40

„MIESIĄC POMORZA”

przy Związku Obrony Kresów
Zachodnich od dnia 16 listopada
do 16 grudnia 1930 r.

Ziść ofiarę na eskadrę hydroplano-
w i prace kulturalno - oświa-
towe na Pomorzu
P. K. O. 8414

OBUWIE

DAMSKIE ZI. 19

MĘSKIE ZI. 27

najnowszych fasonów, gwarantowane
własnego wyrobu, poleca pracownia
obuwia

WARSZAWA, DZIKA 9 m. 18

wprost bramy parter

FUTRA. Najelegantsze palta futrzane modelowane
od Zł. 400 na spłaty do 12 mies.

poleca Kuśnierz - modelista

przyjmuje obstalunki, przeróbki od zł. 50,— podług najnowszych
modeli słynnych akademji 1931 r.

Kredyt długoterminowy.

40% taniej w pracowni kuśnierskiej „SOBOL”
Dzielna 5 m. 34, tel. 245-31.

Stałym i odpowiedzialnym klientom **bez zaliczki.**
Wojskowym i urzędnikom **duży rabat.**

ŻADAĆ
proszków
tabletek

Kowalskina

PIECE SZRAJBERA maszkazowa i kuchenna

Mocna i trwała, konstrukcja stała hermetyczności
a skutkiem tego 50% oszczędności opału w porównaniu do
wszystkich pieców kafłowych, Izbędność corocznych remon-
tów, estetyka, gwarancja, taniość. Przeszło 10.000
sztuk w użyciu. Polecane i wypróbowane przez wszystkie ministerstwa
i urzędy.

Wynalazek i wyrób całkowicie polskie

KAROL SZRAJBER

w Warszawie, ul. Grójecka 33, telefon Nr. 320-33

Wyszła z druku książka p. t.

DUSZPASTERSTWO MIEJSKIE

(PAMIĘTNIK KURSU DUSZPASTERSKIEGO
w WARSZAWIE 4—8 LISTOPADA 1929 ROK)

stron 306. Cena 8.50 zł.

TREŚĆ: Część I Zagadnienia ogólne.

- II Praca duszpasterska w Kościele.
- III Praca w parafii poza Kościołem.
- IV Kwestje specjalne i duszpasterstwo stanowe.

Zamawiać można we wszystkich księgarniach
lub

w KSIĘGARNI PRZEGLĄDU KATOLICKIEGO
Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 71

Zakład ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

WARSZAWA, ul. Leszczyńska 7a (Powiśle)

Przewodzony przez długoletniego kierownika
SZKOŁY RZEMIOSŁ XL SALSZJANÓW

wykonuje: ERAMY I OGRÓDZENIA kosiółki i cmen-
tarne balkony, balustrady, żaluzje i okucia do okna
i drzwi, tudzież wszelkie naprawy

GOSĆ NIEDZIELNY

Ilustrowany tygodnik katolicko-społeczny

jest najtańszem piśmie ilustrowanem w Polsce

Gość Niedzielny redagowany jest w duchu szeroko katolickim, a artykuły jego omawiają całokształt życia katolickiego. Ilustracje ze świata katolickiego i życia społecznego wykonane są pierwszorzędną techniką rotograwurową.

Przedpłata kwartalnie złotych 2.40, miesięczna 80 groszy
numer pojedynczy 20 groszy.

GOŚCIA NIEDZIELNEGO należy żądać przy każdym kościele kat
i u sprzedawców gazet.

Numery okazowe wysyła bezpłatnie administracja w Katowicach
ul. Marsz. Piłsudskiego 53.

Mieszkańcom miasta stoł. Warszawy i okolicy, podajemy uprzejmie
do łaskawej wiadomości, iż gen. przedstawicielstwo i skład główny
„GOŚCIA NIEDZIELNEGO” na Warszawę i okolice znajduje się
w CENTRALI PISM KATOLICKICH

„KRONIKA RODZINNA” w Warszawie, Podwale 4 tel. 15-95.

Tamże można otrzymać numery okazowe i zamawiać „Gościa Nie-
dzielnego” w prenumeracie miesięcznej i kwartalnej.

Krawiec Męski

WŁ. GODLEWSKI

Warszawa Nowogrodzka Nr. 11 m. 13,
tel. 406-61. Przyjmuje wszelkie obsta-
lunki z własnych i powierzonych ma-
terjałów. Ceny przystępne.

PASY

lecznicze i
oszczędzające

GUMOWE

pończochy
na zylaki

ZAKŁAD ORTOP. W. Lachowicza

Warszawa, Marszałkowska 123, pierwsze piętro
CENY PRYSTEPNE

Nowa fascynująca powieść

Józefa Watra-Przewłockiego

MEXICANA

Stron 239. Cena 8.50 zł.

Skład główny w Warszawie

Księgarnia

Przeglądu Katolickiego

Krak. Przedm. 71

HALLO!

APARAT FOTOGRAFICZNY
kupić, lub roboty amator-
skie oddać najkorzystniej
do FACHOWCÓW

BCIA PECHERSCY

MAZOWIECKA 2

otwarte 9—7 bez przerwy

ZNANE KURSY

KROJU i SZYCIA, mode-
lowania haftu, aplikacji i lalek, konce-
sjonowane przez Min. Oświaty

Mieczysławy Głinojeckiej

mistrzyni cechowej

Warszawa, Szpitalna 5 m. 16, tel. 750-39.

Wykłady podług najnowszych metod
(na materiałach). Przyjeżdżnym po-
mieszczenie zapewnione.

Zapisy codziennie

PRACOWNIA POŃCZOCZ

A. MATUSZEWSKIEJ
Nowogrodzka 12 m. 27

Poleca nadrablanie i wszelką re-
perację pończoch i trykotów
oraz sprzedaż pończoch dam-
skich, skarpetek męskich, pończo-
szek dzieciennych i trykotaży
Ceny niskie Robota solidna

POSZUKUJE mieszkania przy

rodzinie—pracuję poza domem—
okolice śródmieścia — kierunek
Pragi. Zgłoszenia do Księdza Sta-
boszewskiego, Krakowskie Przed-
mieście nr. 71. 1805

Ostatnia Nowość!

Kwiaty na poduszki oraz gotowe
poduszki kwiatowe w wykwintnym
guście poleca

Pracownia „Chryzantema”
Warszawa, Niecała 3
1811

WOJ. WILEŃSKIE

WILNO

KOMISARZ SOWIECKI ZBIEGŁ DO POLSKI. — Z Radoszkowic do-
noszą, że na odcinku granicznym Sze-
pietowszczyzna przekroczył granicę
polską i został przez patrol K. O.
P. u zatrzymany, zastępca komisarza
6-go pułku piechoty sowieckiej, Bo-
rys Danilew.

Odprowadzony do strażnicy K. O.
P. u oświadczył Danilew, że zbiegł z
szeregów armji czerwonej, gdyż miał
dość panujących tam intryg.

PROCES WYWROTOWCÓW. —
W dn. 18 b. m. rozpoczęła się w okrę-
gowym sądzie wileńskim rozprawa
przeciwko czterem b. posłom na sejm
z komunistycznego klubu białoruskie-
go oraz przeciwko sześciu ich najbliż-
szym współpracownikom.

Głównymi oskarżonymi są b. po-
słowie: Ignacy Dworczanin, Flegant
Wołyniec, Gawryluk i Paweł Kryń-
czuk.

W. M. GDAŃSK

GDAŃSK

RUCH W PORCIE. — Burza, pa-
nująca w ostatnim tygodniu, nie pozo-
stała bez wpływu na ruch w porcie
gdańskim. Podczas, gdy w poprzed-
nim tygodniu zawinęło do portu 123
statków, przybyło w ostatnim tygod-
niu tylko 111 a w tem 10, które znaj-
dowały się w niebezpieczeństwie. O-
puściło port gdański tylko 111 stat-
ków. Między statkami na wejściu
było 89 parowców i 19 statków moto-
rowych, a między statkami na wyjściu
64 parowce i 5 statków motorowych.

WOJ. KIELECKIE

BĘDZIN

WYBUCH W KOPALNI. — Na
jednym z szybów kopalni Saturn w
zagłębiu Dąbrowskiem, na głębokości
200 metrów, nastąpił w niedzielę wy-
buch gazów ogniowych. Niektóre
chodniki zawały się. Dwóch górni-
ków, pozostających w tym pokładzie,
uległo prawdopodobnie zatruciu. Pod-
jęta natomiast akcja ratunkowa, któ-
ra trwała bez przerwy do poniedział-
ku godz. 17, nie dała rezultatów. Nie
zdołano dotrzeć do miejsca, gdzie prze-
bywają górnicy. Istnieje mała nadzieja
wydobycia ich żywych.

WOJ. ŚLĄSKIE

KATOWICE

**SKAZANIE REDAKTORA „POL-
LONJI”.** — Przed sądem powiatowym
w Katowicach odbyła się rozprawa
przeciwko redaktorowi odpowiedzialne-
mu „Polonji” Krzyżczakowi, oskarżo-
nemu o zniewagę dyrektora lasów pań-
stwowych p. Adama Loreta.

Sąd wydał wyrok, skazujący odpo-
wiedzialnego redaktora „Polonji” na
2 miesiące więzienia.

WOJ. WOŁYŃSKIE

ŁUCK

PANIKA W KINIE. — Wybuchł
tu w kinoteatrze Apollo groźny poraż
w kabinie mechanika. Wśród licznie
zebranych widzów zapanowała pani-
ka, w czasie której rzucono się do
wyjścia przez jedyne drzwi mieszczą-
ce się na parterze. Dwie osoby po-
niosły śmierć, kilka jest rannych.

Liryka refleksyjna Słoneczyskiej

(Z POWODU WYDANIA „BARW I DŹWIĘKÓW” ŚW. WOJCIECH, POZNAŃ 1930)

Z ciekawym typem liryki mamy do czynienia u Anny Słoneczyskiej. Zaczęło się to już w „Muzycy Słoneczyskiej”, gdzie wszakże poetka nardziej osobliście się wypowiada. Potem w „Bożem Gnieździe”, przeżycia jej stają się bardziej ogólne, bezosobowe; nabierają wartości własnej, jako zagadnienia. Stają się zupełnie obiektywne w „Niebieskim Gościu” takimi pozostają już w ostatnim poemacie. Tylko, że tym razem punkt ciężkości od faktu psychologicznego przechodzi do obrazu otaczającego świata. Droga od wewnątrz świadomości do koncepcji ogólnej: od analizy do syntezy. Ona się rozszerza w linii i podlega tam. Wywołuje nastroj. Wypowiada się wartościami malarsko-muzycznymi, z nieomylną intuicją prawdziwej refleksji. A że ta refleksja nie porzeka na wrażeniach i odczuciach, ale stawia sobie zagadnienia i domaga się ich rozwiązania, stąd jesteśmy tu już na poraniczu liryki i dramatu.

Jest to wszakże pieśń przyszłości. W „Barwach i dźwiękach” jesteśmy jeszcze w świecie czystej liryki, tylko że bardzo już obiektywnej jako odczucie, a bardzo indywidualnej jako twórczość. Wszystko jest tu barwą i dźwiękiem. Poetki prawie niema. Mówi tylko to, co czuje, co widzi i potem myśli już razem z nami. Jest obiektywnej tak dalece, że formy osobowej nie używa prawie wcale. Za ledwie na czele mówi o sobie w inwokacji:

„Pragnę barw, barw aż siedmiu,
wszystkich barw twych, o tęczo!”

Słoneczyska nie pnie się na wierzchołek świata, jak to czyni przeważnie na ilość dzisiejszych poetów lirycznych, bo posiada żywą świadomość jego i własnej swej odrębności. Rozumie świat realnie — oddaje go jako wizję poetycką.

Jej zmysł rzeczywistości nie za traca się w nieuchwytną peryfrazę: dzień jest dla niej dniem, a noc nocą; barwy mają swą własną, stałą mowę; dźwięki mają swą barwę, dzięki którym kolorowa wizja poetycka Słoneczyskiej: świata jako palety barw a ducha jako harmonii dźwięków, jest jasną syntezą jej artystycznych przeżyć.

Nie jesteśmy tu ani w lesie gęstym i ciemnym, po którym hulałyby nieobliczalne wichry kaprysu kołbiego; ani na pustyni — duchowym jakimś odludziu, gdzieby nam sypano w oczy piaskiem bezpłodnych frazesów. Liryka Słoneczyskiej, z natury swej bogata jest powściągliwa: nie narzuca się; niema w niej nic z tonu gawędziarskiego „wywnętrzania się”. Nastroj umie wywołać nie efektem zewnętrznym, lecz drogą pobudzenia do myślenia.

Istota tego stanu rzeczy, którego rezultatem jest daleko idąca świadomość środków, jest fakt oparcia jej całej psychiki, na mocnym podłożu intelektualnym, dla którego sprawdzianem wartości i rzeczywistości doznań artystycznych — to nie odczucie, ale zrozumienie. Poezja Słoneczyskiej nie niesie nam racjonalizmu — wyklucza tylko wszelki sentymentalizm. Rzeczności tu niema. Jest za to dużo, dużo uczucia, zachwyty dla piękna tkwiącego we wszechświecie, jest dużo uwielbienia — niema bał-

wochwalczego panteizmu, bo jak po wiedziliśmy, Słoneczyska umie różniac. Stwórca i stworzenie — to w jej psychice dwie odrębne wartości. Księżyc srebrny, migocący jest „srebrnym symbolem Marji”. Co „głową węża zdeptała Stopa biała”, jest „srebrnym symbolem Chrystusa”, „co wyciągnąwszy wdał Swe jasne, promieniste ramiona, przęgnął mrok aż światło nadziemskie się stało”.

Te nieliczne rysy filozofii religijnej poetki, jakie po „Niebieskim Gościu” *) dadzą się obecnie wyodrębnić w „Barwach i dźwiękach”, dowodzą świadomego wysiłku poetyckiej rozbudowy własnego świata wewnętrznego poetki. Słoneczyska w „Bożem Gnieździe” jeszcze „opisowa” otwierała tem sobie „drzwi od przestrzeni i czasu”, i było jej w tem dobrze. Wystarczało samo podejście do zagadnień, — nie potrzeba było ich rozwiązywać, ani ich nawet stawiać. W „Niebieskim Gościu” — Dobra Nowina. Prawda Chrystusowa — prze staje być przedmiotem spekulacji filozoficznej, staje się „prawdą oczywistą a nie snu marzeń” — Prawda życia, prawdą obiektywną, a zarazem jej prawdą w którą wpatrzona stawia nam przed oczyma w „Barwach i dźwiękach” ten piękny, uśmiechnięty prostotą Fra Angelica czy Belliniego obraz:

Oto kolor niebieski, ten kolor laurów
nieba, co imię w słodkie chwyciło
[obłęcia:
kolor miękkiego lotu serafickich
[chórow
i kolor Wniebowzięcia.

Lekkość i powiewność tego obrazu opiera się na głęboko malarskich wartościach jej poetyckiego talentu, opiera się na umiejętności kojarzenia wrażeń wzrokowych z refleksją, dla której są one tylko drogą wwyż.

Słoneczyska ciągle myśli. Nie daje porwać się smętnemu mistycyzmowi bezbrzeżnych horyzontów fantazji nie popartej rzeczywistością. Jest ostrożną i rozważną, nim swe kroki powierzy natchnieniu, ale wtedy okazuje śmiałość koncepcji i pewność ręki. Nie wypowiada bowiem nigdy tego, czego nie przemyślała.

Gdy nawet przebija się przez mroki wie, że idzie do celu, do swego celu poetyckiego:

Gdy fiolet zalka wielkim swym
[szlochom
to nawet góry czują się prochem
a ludzka pycha zwiesza ramiona
Zemdlona...

Lęk ją ogarnia „przed zamkniętym bytu sekretem”, wobec którego milnie wszelki głos i tylko

...czowiek żegna się jak w kościele
i jakby zgięła go Boża Ręka —
przykleka...

Jak, według słów poetki, przykleka promień słońca nad białą złą tą płaszczyzną śniegu; jak może przyklekać matka nad kolebką uspiętego dziecięcia — cicho, bezszelestnie: jak w wygwieżdżona, mroźna noc Narodzenia przyklekać musieli Mędrcy - Królowie wschodu nad żłobkiem Dziecięcia. I dla niej wów czas rodzi się świat nowy, świat poetyckiego natchnienia.

Zdaje się, że w tych chwilach

*) P. artykuł podpisanego w miesięczniku „Bez Przyłbicy” Warszawa, styczeń 1928.

DZIAŁ LEKARSKI

LECZENIE ZIOŁAMI

ZABIEGI PRZYRODOLECZNICZE

Dr. med. BOLESŁAW BILSKI

Mazowiecka 5 m. 1, telefon 606-51

Przyjęcia chorych od 2 do 7-ej.

Ku czci św. Józafata

Młodzież podlaskiego seminarjum duchownego co rok dn. 14 listopada, t. j. w dzień św. Józafata Kuncewicza, daje wyraz swej wielkiej czci dla tego świętego Arcybiskupa - Męczennika, Patrona unji kościelnej.

W roku bieżącym klerycy w szczególniejszy sposób uczcili św. Patrona unji. Młodzież duchowna, skupiająca się w kleryckim Kole misyjnym (z sekcją unjonistyczną), prosiła rektora, ks. prał. A. Lipińskiego, by w kaplicy seminarialnej w dzień św. Józafata odprawiona była Msza św. w obrządku wschodnio-słowiańskim. Po długich przygotowaniach chóru kleryckiego projekt dał się zrealizować.

REUMATYZM

artretyzm, nerwobóle.
Porada 4 zł.

LECZENIE SZCZEPIONKĄ,
LECZNICA, CHMIELNA 2A

Nabożeństwo celebrował ks. kan. Arkadiusz Nikolski w asystencji trzech innych kapłanów wschodnio-słowiańskiego obrządku katolickiego.

Niemale trudy, jakie towarzyszyły przygotowaniu tej uroczystości, poniósł ks. prob. Euzebjusz Bondarenko kapłan obrz. wsch. oraz klerycy Stepien, Mysza i Ruciński. Na nabożeństwie był obecny J. E. ks. biskup Przędziecki.

LISTOPAD 1830

A. ŚLIWIŃSKI

POWSTANIE LISTOPADOWE

Wydanie specjalne

na bezdr. papierze z 16 portretami

cena zł. 7.50

w opr. zł. 10.50, w opr. białej z czerw. 11.—

E. Białunia. Powstanie listopadowe. Popularna monografia, zł. 2.—, w opr. 3.—

W. Przyborowski. Reduta Woli. Powieść dla młodzieży. W opr. zł. 5.—

T. T. Jeź. Drugie Boże Przykazanie. Powieść na tle powstania 1830 roku. Zł. 1.80 w opr. 4.20

Witkowska i Krzyżanowska. Wodzowie Narodu. 67 życiorysów. W opr. zł. 7.—

WSZELKIE KSIĄZKI ROCZNICOWE

M. ARCT

Warszawa, Nowy Świat 35. P.K.O. 196

1812

Fabryka luster i szlifiernia szkła
B-CIA BABICZ
Warszawa, Solec Nr. 77, tel. 750-02
Lustra meblowe i galanterijne szkła techniczne oraz wszelkie roboty w zakresie szklarstwa wędzlarza.

POLSKI PRZEMYSŁ MEBLOWY

pod firmą

„JÓZEF”

Warszawa, Nowy Świat 27
(w podwórzu).

Poleca duży wybór solidnych mebli na dogodnych warunkach

Meble Okazja

Tylko solidnej roboty jadalnie, sypialnie, gabinety mahoniowe i debowe. Różne fasony klubowych kompletów krytych skórą. Salony złożone Louis XVI mahoniowe i jesionowe. Kredensy pojedyncze, szafy lustrzane, brystołki, stoły krzesła, kozetki itp. Ceny kalkulowane gotówką. Życzycyśmy udzielać kredytu bez doliczania procentów.

Magazyn Okazyj Krucza 34
Stefański

PRACOWNIA ORTOPEDYCZNA I. Jaworski

Warszawa - Praga,
Targowa 38. Tel. 10-21-28

Wykonywa wszelkie zamówienia w zakresie ortopedji wchodzące. Jak to: PROTEZY NÓG i RAK APARATY i GORSETY LECZNICZE, WKŁADKI POD PŁASKIE STOPY PASY BRZUSZNE, i PRZEPUKLINOWE i WSZELKIEGO RODZAJU REPARACJE. Dla Pań na żądanie obsługa damska.

Protezy z duraluminium

niezwykle lekkie i trwałe, (ostatnia zdobycz techniki), aparaty lecznicze - ortopedyczne - chirurgiczne (wyciągowe), pasy przepuklinowe i brzuszne, wkładki na płaską stopę i obuwiu lecznicze.

Poleca Wytw. Przych. Ortop.

ANT. KUGLER

Warszawska 42 i 44
tel. 845-52
Medale złote: Petersburg 1916
Warszawa 1927.

Kapelusze welury włochate, meloniki filcowe w modnych fasonach oraz czapki sportowe i uczniowskie
Poleca Pochmara
Łgoda 3, tel. 679-24

FUTRA

Roboty najdogodniejsze i najtaniej.
Przerabianie i reparacja futer, fasony modne, robota solidna.

KACPRZYK

Nowogrodzka Nr. 27, tel. 249-08.

OTYŁOŚĆ idealnie leczą ZIOŁA

na przemianę materji

„Degrosa” MAGISTRA
E. Wolskiego

CENA 4 ZŁ. PUDEŁKO.

Żądać w aptekach i składach aptecznych

Skład główny:

Centrala Naturalnych Środków Leczniczych
Sp. z o. o.

Warszawa, Nowogrodzka 45 m. 2 tel. 325-93

PULOWERY, kamizelki, swetry, pończochy, skarpetki, rękawiczki sprzedaje najtaniej Skład Fabryczny
I. REINFELDA
Nałewki 10 róg Świętojęzycznej

SKŁAD FUTER PRACOWNIA NA MIEJSCU

I. PILCZER

BIELANSKA 19. TELEFON 251-07

Ostatnie modele z Paryża i Wiednia

CENY ŚCIŚLE HURTOWE
DOGODNE WARUNKI

HURT. DETAL.

TANIO! Dobre gatunki

pończoch, skarpetek, krawatów białizny i trykotarzy

E. ROGOJSKI
Sienna 3

skupienia, mamy tu doczynienia ze świadomością realności świata ducha, tak mocną, że wszystkie barwy i dźwięki bledną nam i giną, gdzieś bezpowrotnie, a ona tylko pozostaje.

Jest to nieuchwytna linia graniczna między kolorystyczną wizją widzialnego świata i światem jaki poetka ma w duszy. Łączy je melodia, szlakiem liryki.

Stanisław Brzeziński

ŻYCIE STOLICY

BUDŻET WARSZAWY

Komisja budżetowa Magistratu zakończyła wczoraj swe prace nad przygotowaniem budżetu zwyczajnego Warszawy na rok 1931/32.

Na posiedzeniu piątkowym dokonane będzie zestawienie ogólnych sum budżetowych.

Budżet Warszawy na r. 1931/32 przesyłany będzie do Rady Miejskiej prawdopodobnie w końcu listopada.

„C” — PODLEGA AUTOMATYZACJI

W nadchodzącą sobotę, 22 b.m. po południu, rozpocznie się przełączanie do centrali automatycznej przy ul. Pięknej nowej serji telefonów, mianowicie tych, które posiadają w nowym spisie dwa numery, oddzielone literą C. Przełączenie to nastąpi w dzielnicy, osi, której jest ul. Krucza, ograniczona od południa ul. Wilczą, od północy Nowogrodzką, od zachodu Al. Ujazdowską, a od wschodu w połowie drogi do ul. Marszałkowskiej. Przełączonych będzie ogółem 1.400 abonentów. Roboty ukończone będą w niedzielę wieczorem, względnie w poniedziałek rano.

CO UCHWALIŁA RADA ARTYSTYCZNA

We wtorek, 18 b.m. odbyło się posiedzenie Rady artystycznej przy wydziale technicznym magistratu na którym wyłoniono komisję artystyczną, złożoną z inż. Sosnkowskiego i inż. Gądzikiewicza, do porozumiewania się z autorami projektu kościoła na Zoliborzu przez cały czas jego budowy, a specjalnie dla opracowania wyglądu zewnętrznego kościoła.

Następnie Rada artystyczna do szła do przekonania, że należy ogłosić nowy konkurs na pomnik „Wdzięczności Ameryce”. Jako miejsce pod nowy pomnik obrano plac przy zbiegu Pięknej, Mokotowskiej i Kruczej.

Wreszcie omawiano kwestję regulacji pl. Teatralnego. Zgodzono się na konieczność usunięcia jednego ze skwerów na tym placu.

Życie społeczne

Z okazji 25-lecia istnienia Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie zarząd główny na posiedzeniu w dniu 10-go ub. m. postanowił urządzić uroczystość jubileuszową w dniach 7 i 8 grudnia r. b. z programem następującym: dn. 7.XII: przyjazd delegatów z prowincji i konferencje o sprawach organizacyjnych; dnia 8.XII nabożeństwo w kościele św. Marcina o godz. 10-ej i akademja uroczysta o godz. 12-ej. Szczegóły podane będą w najbliższym czasie.

Państwowa szkoła higieny w Warszawie (ul. Chocimska 24) urządziła w dn. 24 — 29 listopada r. b. kurs p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie”. Wpisowe na kurs zł. 5; sam kurs bezpłatny.

Kurs zasługuje na uwagę duchowieństwa i społeczeństwa ze względu na konieczność zwalczania jednej z największych plag obecnych czasów — pijaństwa.

EMERYTURA DLA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH

WEDŁUG ZASAD NOWEGO PROJEKTU

Nareszcie, po długim okresie wyczekiwania, interwencji, próśb i posiedzeń między-magistrackich sprawa statutu emerytalnego dla pracowników miejskich weszła w fazę realizacji i jest w tej chwili przedmiotem narad specjalnej podkomisji Rady Miejskiej.

Na ogólną ilość 98 paragrafów, które zawiera projekt — rozpatrzone i załatwiono 15 punktów przyszłego statutu.

W ogólnych zarysach projekt zawiera następujące, doniosłe dla bytu pracowniczego postanowienia:

Zaopatrzenie emerytalne przysługiwać ma zarówno stałym urzędnikom wydziałów administracyjnych i biura Rady Miejskiej, jak i stałym pracownikom umysłowym instytucyj i przedsiębiorstw miejskich, stałym objętym etatem niższym funkcjonariuszom wydziałów administracyjnych. Podpadają również pod to zaopatrzenie członkowie Prezydium Magistratu.

Przepisy statutu nie mają natomiast zastosowania do pracowników wysłowych i fizycznych wydziałów i przedsiębiorstw, o ile byli przyjęci do wykonania „określonych” prac lub na termin ściśle określony, jak również do pracowników czasowych, onlacyjnych z funduszy o specjalnym przeznaczeniu, jak fundusz bezrobocia, dotacje i t. p.

Zaopatrzeniem emerytalnym jest: a) uposażenie emerytalne, b) pensja wdowia, c) pensja sieroca oraz d) pensja rodzicielska.

Projekt zalicza do podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego również dodatki osobiste, pobierane przez pracowników przynajmniej przez 3 lata przed zemerytowaniem oraz w pewnych wypadkach dodatki wyrównawcze. Nie podlegają natomiast zaliczeniu dodatki funkcyjne i specjalne. Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa pracownik po 10-letniej służbie, wyjątkowo po 5-letniej, w razie stałej niezdolności do pracy, powstałej bez własnej winy, bez względu na czas służby o ile stał się niezdolnym do pracy

z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku, wynikłego na tle obowiązków służbowych.

Członkowie Magistratu nabywają prawo do emerytury po 6 latach.

Uposażenie emerytalne dla pracowników wynosi 40 proc. do lat 10 służby i wzrasta za każdy następny rok służby o 2,4 proc., w żadnym jednak razie nie może przynosić 100 proc. podstawowego wymiaru. Dla członka Magistratu do 6 lat służby włącznie uposażenie wynosi 30,4 proc., a za każdy następny rok wzrasta o 2,4 proc.; nie uwzględnia się przytem dodat-

ków reprezentacyjnego, na rozjaśdy oraz za dodatkowe zajęcia.

Projekt, po opracowaniu przez podkomisję — przejdzie do Komisji Finansowo - Budżetowej, a stamtąd powędruje na plenum, gdzie stanie się przedmiotem dyskusji, a potem — głosowania. W tej, czy też w zmienionej formie projekt niewątpliwie przejdzie, wymaga tego bowiem względ na dobro naszego samorządu. Pracownikom miejskim statut emerytalny, opracowany według najnowszych zasad ubezpieczenia społecznego, słusznie i od dawna się należy.

Z sali sądowej

ECHA KRWAWEJ ZAJŚĆ W AL. UJAZDOWSKICH

Na wokandzie Sądu Okręgowego znalazł się sprawa, która była echem zajść w dn. 14 września r. b., jakie nastąpiły po wiecu Centrolewu w Dolinie Szwajcarskiej.

Na ławie oskarżonych zasiadli b. posłowie P. P. S. C. K. W.: J. Dziegielski i E. Chodyński, red. „Pobudki” Synowiecki, dr. Budzyńska - Tylicka, Ewaryst Chrościński, Z. Sulman i in. Wszyscy podsądni oskarżeni są z art. 123 K. K. o udział w zbiegowisku, które przy użyciu broni palnej przeciwdziałało policji i o zorganizowanie tego zbiegowiska.

Mimo, że proces wyznaczony był na godz. 9 rano, to już na dwie godziny przed terminem rozprawy widać było grupki ciekawych. Od godz. 9 w gmachu Sądu porostawiane były tak gęste posterunki policji, że trudno było się dostać na salę rozpraw. Wogóle do gmachu Sądu można było wejść jedynie za kartami wstępu, których wydano — poza prasą — zaledwie kilka.

O godz. 10.45. wszedł komplet sędziowski pod przewodnictwem wice-

prezesa Sądu p. Neumana. W imieniu urzędu prokuratorskiego wystąpił prok. Kawczak.

Na rozprawę wezwano sześćdziesięciu kilku świadków.

Wobec tego, że ze świadków nie zgłosiło się 3, więc prok. Kawczak składa wniosek o odroczenie rozprawy. Do tego wniosku przychylają się obrońcy i wielki proces, na którego rezultata czekało tyle osób — zostaje odroczony.

Do oskarżonych: Dziegielewskiego, Chodyńskiego, Synowieckiego i Kusia ka, zastosowano środek przewidywany w postaci więzienia. W.

KARAKUŁOWE!

piękne palta nowe! — Uwaga!
Od 1,000 do 1,500. Żrebkowe od 800 do 1,300 złotych, najpiękniejsze polecam gotowe. Uwaga! Kuśnierz chrześcijanin. Robota solidna. Wspólna 38 — 9

SUKNA i KORTY

C. Krawczyński

Marszałkowska 134

1813

DO NABYCIA W PIERWSZORZĘDNYCH

MAGAZYNACH
OBUWIA

„Janusz”
Niecała Nr. 1.

Edmund Struś
Chmielna Nr. 9

Kaz. Filipczak
Chmielna Nr. 17.

Lucjan Leszczyński
Nowy-Swiat Nr. 34.

oraz we wszystkich
pierwszorzędnym
składach aptecznych

1740

MEBLE

WŁASNEJ Wytwórni. Gabinet, Sypialnie, Stołowe, Komplet, klubowe oraz sztuki pojedyncze polecam na dogodnych warunkach

JÓZEF LUKS
Nowy Świat 12

Kuśnierz

poleca na sezon zimowy najnowsze modele palt futrzanych oraz przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres kuśnierstwa z własnych i powierzonych futer

Geny przystępne. Warunki dogodne.

WARSZAWA, DEUGA 25 m. 11
I-sze piętro

UWAGA: Na żądanie wykonuje się zamówienia w przeciągu 48 godzin

Radjo

Program Polskiego Radja na sobotę, dnia 22-go b. m.

WARSZAWA: 11.40. Przegląd prasy kraj. 11.58—12.10. Sygnał czasu. 12.10. Muzyka gramof. 13.10. Kom. meteor. 14.30—14.55. „Przegląd wydań perjodycznych”. 15.50. Odczyt rządowy p. t. „Rola pracowników państwowych w społeczeństwie”. 16.15. Kącik artystyczny L. S. G. 16.30. Muzyka gramof. 16.45. Kącik dla młodych talentów muzycznych. 17.15—17.45. „Wyspiański budowniczy Polski żywej”. 17.45—18.15. Słuchow. dla dzieci. 18.15. Koncert religijny ku uczczeniu dnia św. Cecylii, patronki muzyki. 19.25—19.35. Płyty gramof. 19.35—19.55. Pras. dziennik radj. 19.55—20.00. Płyty gramof. 20.00. Feljton p. t. „W mateczniku”. 20.15. Odczyt. 20.30. Muzyka lekka. 22.00. Feljton p. t. „Kłamecy”. 22.15. Muzyka gramof. 23.00. Muzyka tan.

KRAKÓW: 11.40. Przegląd prasy kraj. 11.58—12.10. Sygnał czasu. 12.10—13.10. Muzyka gramof. 13.10. Kom. meteor. 15.00. Kom. gospod. 15.50. Odczyt rządowy. 16.15—17.15. Muzyka gramof. 17.15—17.40. Odczyt p. t. „Wyspiański budowniczy Polski żywej”. 17.45—18.15. Transm. z Warszawy. 18.15. Transm. z Warsz. 19.10. Kom. roln. 19.25—19.35. Muzyka gramof. 19.35—19.55. Pras. dziennik radj. 20.00. Feljton z Warsz. 20.15. „Przegląd polityki zagr. ub. tygodnia”. 20.30. Koncert z Warsz. 22.00—22.15. Feljton z Warsz. 22.15—22.50. Muzyka gramof. 22.50—23.00. Kom. z Warsz. 23.00—24.00. Transm. muz. tan. 24.00. Hejnał z Wieży Marj.

POZNAN: 7.00—7.15. Zegar z wieży ratusz. 7.15—8.00. Gazeta por. R. P. 13.05—14.00. Koncert gramof. 14.15—14.30. Kom. gospod. - roln. 15.30. Odczyt rządowy 17.15. Radjografja. 17.25—17.45. Odczyt dziennikarski. 17.45. Słuchow. dla dzieci. 18.15. Koncert dla młodz. 18.45—19.25. Arje i pieśni w wyk. A. Kli-chowskiego. 19.25—20.30. Dodatek do gazety por. 20.20—20.30. Interludium gramof. 20.30—22.00. Koncert z Warszawy. 22.15—22.30. Gawęda reporter ska. 22.30—24.00. Muzyka tan.

POLSKIE ELEKTRO-RADJO

naprzeciw Dw. Wileńskiego
Targowa 69, tel. 10-00-33.

Dzisiejsze pogrzeby

POWĄZKI

Ostrowski Feliks, 1 88 godz. 10 kość. Zbawiciela; Kiedrys Jadwiga, 1. 53 godz. 10 kość. Zbawiciela; Kradowska Aniela, 1. 83 godz. 11 kość. S. Jezusowego; Twarowska Anastazja, 1. 85 godz. 11½ kapł. powązk.; Trąb-czyńska Zofja, 1. 71 godz. 11½ kość. św. Krzyża.

BRÓDNO

Górasik Antonina, 1. 31 godz. 9½ szp. św. Ducha.

Jaka będzie pogoda?

Na wschodzie Polski jeszcze chłodno, naogół dość pogodnie, miejscami przelotny śnieg, słabsze wiatry zachodnie. Na zachodzie rankiem dość pogodnie, w ciągu dnia wzrost zachmurzenia do deszczów i ocieplenie; słabe wiatry miejscowe, potem południowo - zachodnie.

FUTRA

najtaniej, najsolidniej
PALTA piżmowce, piszczykowie, żrebakowe, fokowe i t. p. oraz skórki wszelkiego rodzaju do nabycia w nowo utworzonej firmie

KAMCZATKA

Długa 17 (róg Miodowej), tel. 789-82 i 789-72

Balustrady

schody, okna, kolunowy roboty ślusarskie po cenach konkurencyjnych solidnie wykonane

J. KRYGIEL

Redutowa 10, tel. 53-18.

CENY OGŁOSZEŃ Za wysokość 1 milim. lub za jego miejsce: (układ 5-szpaltowy „Nadesłane” przed tekstem — 80 gr.; „W tekście” — 60 gr.; za tekstem — 60 gr. „Komunikaty pracy” — za wyraz 10 gr. Uwaga: ogłoszenia fantazyjne (skórsne) i tabelaryczne (bilanse) o 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmują się tylko za gotówkę i od cen powyższych żadnych ustępstw nie udziela się. Wydział ogłoszeń: Warszawa, Krak. Przedm. 71, tel. 90-67.

Redaktor naczelny: Dr. Julian KOŁOMYJSKI. Red. odpowiedzialny: WACŁAW GRABOWSKI. Wydawca: DOM PRASY KATOLICKIEJ, sp. z o. o.